

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»

ПІДТРИМАННЯ ПРОКУРОРОМ ПУБЛІЧНОГО ОБВИНУВАННЯ В СУДІ

Методичні вказівки

*Для здобувачів вищої освіти першого рівня
за спеціальністю 081 «Право»
Національного університету «Одеська юридична академія»*

Одеса
Фенікс
2023

*Рекомендовано навчально-методичною радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 3 від 16 лютого 2023 року)*

*Розглянуто та рекомендовано на засіданні кафедри організації
судових, правоохоронних органів та адвокатури
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 8 від 14 лютого 2023 року)*

Укладач:

Кісліцина Ірина Олександрівна – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія».
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7215-0791>

Рецензенти:

Косюта М. В. – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія», Заслужений юрист України.

Меденцев А. М. – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри кримінального права, процесу та криміналістики Міжнародного гуманітарного університету, Заслужений юрист України.

П 32 **Підтримання прокурором публічного обвинувачення в суді** : метод. вказівки для здобувачів вищої освіти першого рівня за спец. 081 «Право» [Електронне видання] / І. Кісліцина ; Нац. ун-т «Одеська юрид. академія». — Одеса : Фенікс, 2023. — 73 с. — Режим доступу: <https://hdl.handle.net/11300/25492>

ISBN 978-966-928-937-7

Методичні вказівки з дисципліни підготовлені для здобувачів вищої освіти першого рівня факультету прокуратури та слідства (кримінальної юстиції) Національного університету «Одеська юридична академія» з метою засвоєння ними знань про організаційні основи підтримання публічного обвинувачення в суді як функції прокуратури, про завдання органів прокуратури з підтримання публічного обвинувачення; про основні повноваження прокурора, які стосуються участі прокурорів у кримінальному провадженні, розгляді справ судами першої, апеляційної, касаційної інстанцій.

УДК 347.963 (477)

ISBN 978-966-928-937-7

© І. Кісліцина, 2023

ЗМІСТ

ВСТУП	Ошибка! Закладка не определена.
ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН З ВИКЛАДЕННЯ ТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	5
ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	7

НАВЧАЛЬНИЙ КОНТЕНТ

ТЕМА 1. ПОНЯТТЯ І РОЛЬ ПУБЛІЧНОГО ОБВИНУВАЧЕННЯ. СТАТУС ПРОКУРОРА-ПУБЛІЧНОГО ОБВИНУВАЧА.....	11
ТЕМА 2. ПОНЯТТЯ ТА ЗНАЧЕННЯ ПРИНЦИПІВ СУДОЧИНСТВА, ЗАКРІПЛЕНИХ У КОНСТИТУЦІЇ УКРАЇНИ, КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСУАЛЬНОМУ КОДЕКСІ УКРАЇНИ ЩОДО ПІДТРИМАННЯ ПРОКУРОРОМ ПУБЛІЧНОГО ОБВИНУВАЧЕННЯ	17
ТЕМА 3. МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ СТОСОВНО РОЛІ ПРОКУРОРА ТА ЇХ ЗАКРІПЛЕННЯ У НАЦІОНАЛЬНОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ.....	23
ТЕМА 4. ТАКТИКА І МЕТОДИКА ПІДГОТОВКИ ПРОКУРОРА ДО ПІДТРИМАННЯ ПУБЛІЧНОГО ОБВИНУВАЧЕННЯ В СУДІ	28
ТЕМА 5. ІНІЦІЮВАННЯ ПРОКУРОРОМ ПУБЛІЧНОГО ОБВИНУВАЧЕННЯ. РОЛЬ ПРОКУРОРА ПРИ УЧАСТІ У ПІДГОТОВЧОМУ СУДОВОМУ ЗАСІДАННІ.....	33
ТЕМА 6. ПРОКУРОР У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ В СУДІ ПЕРШОЇ ІНСТАНЦІЇ.....	38
ТЕМА 7. МОТИВИ ТА ПІДСТАВИ ЗМІНИ ПРОКУРОРОМ ОБВИНУВАЧЕННЯ В СУДІ, ВІДМОВА ВІД ОБВИНУВАЧЕННЯ, ВИСУНЕННЯ ДОДАТКОВОГО ОБВИНУВАЧЕННЯ	43
ТЕМА 8. ОБВИНУВАЛЬНА ПРОМОВА ПРОКУРОРА ТА ЇЇ ЗНАЧЕННЯ. УЧАСТЬ ПРОКУРОРА У СУДОВИХ ДЕБАТАХ	48
ТЕМА 9. ТАКТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПІДТРИМАННЯ ПРОКУРОРОМ ПУБЛІЧНОГО ОБВИНУВАЧЕННЯ В РІЗНИХ КАТЕГОРІЯХ СПРАВ	52
ТЕМА 10. РОЛЬ ПРОКУРОРА ПРИ ПІДТРИМАННІ ПУБЛІЧНОГО ОБВИНУВАЧЕННЯ В СУДІ АПЕЛЯЦІЙНОЇ ТА КАСАЦІЙНОЇ ІНСТАНЦІЇ.....	57
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПІД ЧАС ПОТОЧНОГО КОНТРОЛЮ.....	64
ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАЬ І ВМІНЬ ЗДОБУВАЧІВ....	65
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПІД ЧАС ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ.....	68
ФОРМИ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ: АТЕСТАЦІЯ, ЗАЛІК.....	70

ВСТУП

У сучасних умовах діяльність органів прокуратури України має багатофункціональний характер і спрямована на зміцнення правопорядку в країні. Серед функцій прокуратури особливе місце посідає підтримання публічного обвинувачення в суді.

Метою вивчення цієї навчальної дисципліни є набуття студентами знань із питань правового регулювання організації та діяльності прокуратури з підтримання публічного обвинувачення в суді, ознайомлення з методикою та оволодіння тактикою здійснення обвинувальної діяльності, що має на меті підготувати майбутніх прокурорів до участі у судовому розгляді під час роботи в органах прокуратури.

Предметом навчальної дисципліни «Підтримання прокурором публічного обвинувачення в суді» є теоретичні основи підтримання публічного обвинувачення в суді як функції прокуратури; завдання органів прокуратури з підтримання публічного обвинувачення; повноваження прокурора, які стосуються порушення публічного обвинувачення, участі прокурорів у кримінальному провадженні, розгляді справ судами першої, апеляційної, касаційної інстанції.

Навчальні компетентності. У результаті вивчення дисципліни студент повинен знати: теоретичні основи підтримання прокурором публічного обвинувачення в суді як функції прокуратури; завдання органів прокуратури з підтримання публічного обвинувачення; організацію діяльності прокуратури з цих питань; повноваження прокурора, які стосуються участі у судовому розгляді, в тому числі у підготовчому судовому провадженні, під час укладення угод про визнання винуватості, при розгляді справ судами першої, апеляційної та касаційної інстанцій.

Внаслідок вивчення дисципліни студент повинен уміти: орієнтуватися в законодавстві, що стосується публічного обвинувачення; вирішувати конкретні правозастосувальні ситуації, що виникають при реалізації прокурорами цієї функції; правильно побудувати обвинувальну промову в суді; складати процесуальні документи, пов'язані з підтриманням публічного обвинувачення.

Досягнення зазначеної мети забезпечується шляхом проведення лекцій (онлайн або офлайн із забезпеченням курсу лекцій, презентацій), проведення практичних, вирішення кейсів, моделювання ситуацій та проведення ролевої гри за участю здобувачів вищої освіти, організації самостійної підготовки здобувачів вищої освіти по окремих темах, написання есе та доповідей.

Під час вивчення дисципліни студенти набудуть здатність складати обвинувальну промову прокурора, зрозуміють роль прокурора-публічного обвинувача на кожній стадії судового розгляду, спробують себе в ролі публічного обвинувача. Внаслідок вивчення курсу студенти після закінчення навчання та набуття статусу прокурора будуть готові підтримувати публічне обвинувачення в суді та виконувати інші функції прокурора.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН З ВИКЛАДЕННЯ ТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№	Найменування теми	Аудиторні заняття		Самостійна робота
		Лекції	Практичні заняття	
1	Тема 1. Поняття і роль публічного обвинувачення як функції прокуратури. Статус прокурора – публічного обвинувача.	2	2	2
2	Тема 2. Принципи, на яких ґрунтується діяльність прокурора по підтриманню публічного обвинувачення в суді.	1	2	4
3	Тема 3. Міжнародні стандарти стосовно ролі прокурора та їх закріплення у національному законодавстві.	1	2	2
4	Тема 4. Тактика і методика підготовки прокурора до підтримання публічного обвинувачення в суді.	2	2	4
5	Тема 5. Організаційний аспект ініціювання прокурором публічного обвинувачення. Роль прокурора при участі у підготовчому судовому засіданні.	2	2	3
6	Тема 6. Прокурор у кримінальному провадженні в суді першої інстанції: організаційний та практичний аспект.	2	2	3
7	Тема 7. Мотиви та підстави зміни прокурором обвинувачення в суді, відмова від обвинувачення,	1	1	3

	висунення додаткового обвинувачення.			
8	Тема 8. Участь прокурора у судових дебатах.	1	1	3
9	Тема 9. Тактико-методичні особливості підтримання прокурором публічного обвинувачення в різних категоріях справ.	1	1	3
10	Тема 10. Роль прокурора при підтриманні публічного обвинувачення в суді апеляційної та касаційної інстанції.	1	1	3
ВСЬОГО		14	16	30

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕМА 1. ПОНЯТТЯ І РОЛЬ ПУБЛІЧНОГО ОБВИНУВАННЯ ЯК ФУНКЦІЇ ПРОКУРАТУРИ. СТАТУС ПРОКУРОРА – ПУБЛІЧНОГО ОБВИНУВАЧА

1. Підтримання публічного обвинувачення в суді прокурором як функція прокуратури і принцип судочинства.
2. Зміст публічного обвинувачення.
3. Історія розвитку публічного обвинувачення.
4. Завдання прокурора - публічного обвинувача.
5. Стадії публічного обвинувачення.
6. Суб'єкти публічного обвинувачення, порядок призначення публічного обвинувача у кримінальному провадженні.
8. Незалежність публічного обвинувача та її межі.
9. Взаємовідносини публічного обвинувача і професійного судді - головуєчого в судовому засіданні.

ТЕМА 2. ПРИНЦИПИ, НА ЯКИХ ҐРУНТУЄТЬСЯ ДІЯЛЬНІСТЬ ПРОКУРОРА ПО ПІДТРИМАННЮ ПУБЛІЧНОГО ОБВИНУВАННЯ В СУДІ

1. Принцип верховенства права.
2. Принцип законності.
3. Принцип справедливості.
4. Презумпція невинуватості і забезпечення доведеності вини та пов'язані з ними принципи.
5. Принцип рівності сторін перед законом і судом і принцип змагальності.
6. Гарантії захисту особистих прав і свобод у кримінальному судовому провадженні
7. Забезпечення прав потерпілого у кримінальному судочинстві, а також прав підозрюваного і обвинуваченого на захист.
8. Забезпечення права на оскарження судових рішень.
9. Гласність, відкритість судового провадження та його повне фіксування технічними засобами.

ТЕМА 3. МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ СТОСОВНО РОЛІ ПРОКУРОРА ТА ЇХ ЗАКРІПЛЕННЯ У НАЦІОНАЛЬНОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ

1. Значення міжнародних рекомендаційних актів у становленні функції підтримання публічного обвинувачення.
2. Основні положення Рекомендації R(2000) 19 Комітету Міністрів держав – членів Ради Європи «Про роль прокуратури в системі кримінального судочинства».
3. Функції прокуратури у державах Європи.
4. Гарантії, надані прокурорам у державах ЄС для виконання їх функцій.
5. Відносини між прокурорами, суддями та поліцією у країнах ЄС.
6. Обов'язки прокурора – публічного обвинувача щодо громадян у країнах ЄС.
7. Вплив стандартів ПАРЄ на розвиток законодавства України про прокуратуру та кримінального процесуального законодавства у частині підтримання публічного обвинувачення.

ТЕМА 4. ТАКТИКА І МЕТОДИКА ПІДГОТОВКИ ПРОКУРОРА ДО ПІДТРИМАННЯ ПУБЛІЧНОГО ОБВИНУВАННЯ В СУДІ

1. Поняття і значення підготовки прокурора до підтримання публічного обвинувачення для забезпечення його ефективності.
2. Елементи підготовки прокурора до підтримання публічного обвинувачення.
3. Методика конспектування матеріалів кримінального досудового провадження у процесі підготовки до підтримання публічного обвинувачення.
4. Методика підготовки складання плану участі в з'ясуванні обставин справи в процесі судового розгляду.
5. Методика підготовки прокурором – обвинувачем тексту або тез обвинувальної промови.

ТЕМА 5. ІНІЦІЮВАННЯ ПРОКУРОРОМ ПУБЛІЧНОГО ОБВИНУВАННЯ. РОЛЬ ПРОКУРОРА ПРИ УЧАСТІ У ПІДГОТОВЧОМУ СУДОВОМУ ЗАСІДАННІ

1. Порядок звернення прокурора до суду з обвинувальним актом, клопотання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру.

2. Відкриття матеріалів досудового розслідування стороні захисту і потерпілому.
3. Порядок підготовки і зміст обвинувального акта.
4. Завдання прокурора, який бере участь у підготовчому провадженні.
5. Форми участі прокурора у підготовчому засіданні суду.

ТЕМА 6. ПРОКУРОР У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ В СУДІ ПЕРШОЇ ІНСТАНЦІЇ

1. Завдання прокурора – учасника розгляду кримінального провадження в суді першої інстанції.
2. Участь прокурора у підготовчій частині судового провадження.
3. Участь прокурора в аналізі доказів в судовому кримінальному провадженні.
4. Участь прокурора у кримінальному судовому провадженні в суді присяжних.
5. Участь прокурора у кримінальному провадженні, яке містить відомості, що становлять державну таємницю.

ТЕМА 7. МОТИВИ ТА ПІДСТАВИ ЗМІНИ ПРОКУРОРОМ ОБВИНУВАЧЕННЯ В СУДІ, ВІДМОВА ВІД ОБВИНУВАЧЕННЯ, ВИСУНЕННЯ ДОДАТКОВОГО ОБВИНУВАЧЕННЯ

1. Мотиви та підстави для зміни прокурором обвинувачення в суді.
2. Мотиви та підстави для відмови прокурора від публічного обвинувачення в суді.
3. Мотиви та підстави для висунення додаткового обвинувачення.
4. Погодження питань, пов'язаних зі зміною обвинувачення, відмовою від обвинувачення, висунення додаткового обвинувачення.

ТЕМА 8. УЧАСТЬ ПРОКУРОРА У СУДОВИХ ДЕБАТАХ

1. Підготовка обвинувача до судових дебатів.
2. Загальні вимоги до обвинувальної промови прокурора.
3. Структура обвинувальної промови прокурора.
4. Етика мовленнєвої поведінки та мовний етикет прокурора.
5. Переконливість судової промови.

6. Культура поведінки у суді. Механізм реагування прокурора на незаконні та неетичні дії інших учасників судового процесу.

ТЕМА 9. ТАКТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПІДТРИМАННЯ ПРОКУРОРОМ ПУБЛІЧНОГО ОБВИНУВАЧЕННЯ ПО РІЗНИХ КАТЕГОРІЯХ СПРАВ

1. Підтримання публічного обвинувачення у кримінальних провадженнях щодо угод про примирення між потерпілим та підозрюваним чи обвинуваченим, та про визнання винуватості між прокурором і підозрюваним.
2. Специфіка підтримання публічного обвинувачення в кримінальних провадженнях в формі приватного обвинувачення.
3. Особливості підтримання публічного обвинувачення щодо окремих категорій осіб.
4. Особливості підтримання публічного обвинувачення щодо неповнолітніх.
5. Особливості участі прокурора у розгляді судом клопотань про застосування примусових заходів медичного характеру.
6. Особливості участі прокурора у розгляді кримінальних проступків.
7. Особливості участі прокурора у суді присяжних.

ТЕМА 10. РОЛЬ ПРОКУРОРА ПРИ ПІДТРИМАННІ ПУБЛІЧНОГО ОБВИНУВАЧЕННЯ В СУДІ АПЕЛЯЦІЙНОЇ ТА КАСАЦІЙНОЇ ІНСТАНЦІЇ

1. Право прокурора на оскарження судових рішень. Підстави для апеляційного оскарження судових рішень прокурором.
2. Роль прокурора при розгляді скарг судом апеляційної інстанції.
3. Підстави і порядок відмови прокурорів від апеляційних скарг, внесення до них змін і доповнень.
4. Суб'єкти участі з боку прокуратури у розгляді скарг в судах апеляційної та касаційної інстанції.
5. Підстави для касаційного оскарження судових рішень, порядок звернення прокурора з касаційною скаргою.
6. Роль прокурора при розгляді скарг судом апеляційної інстанції.
7. Підстави і порядок відмови прокурорів від касаційних скарг, внесення до них змін і доповнень.

НАВЧАЛЬНИЙ КОНТЕНТ

ТЕМА 1. ПОНЯТТЯ І РОЛЬ ПУБЛІЧНОГО ОБВИНУВАННЯ. СТАТУС ПРОКУРОРА-ПУБЛІЧНОГО ОБВИНУВАЧА

Лекційні питання:

1. Підтримання публічного обвинувачення в суді прокурором як функція прокуратури і принцип судочинства.
2. Зміст публічного обвинувачення.
3. Історія розвитку публічного обвинувачення.
4. Завдання прокурора - публічного обвинувача.
5. Стадії публічного обвинувачення.
6. Суб'єкти публічного обвинувачення. Порядок призначення публічного обвинувача у кримінальному провадженні.
8. Незалежність публічного обвинувача та її межі.
9. Взаємовідносини публічного обвинувача і професійного судді - головуєчого в судовому засіданні.

Питання до практичного заняття:

1. Підтримання публічного обвинувачення в суді прокурором як функція прокуратури і принцип судочинства.
2. Зміст публічного обвинувачення.
3. Історія розвитку публічного обвинувачення.
4. Завдання прокурора - публічного обвинувача.
5. Стадії публічного обвинувачення.
6. Суб'єкти публічного обвинувачення, порядок призначення публічного обвинувача у кримінальному провадженні.
8. Незалежність публічного обвинувача та її межі.
9. Взаємовідносини публічного обвинувача і професійного судді - головуєчого в судовому засіданні.

Теми доповідей і кейси для самостійної роботи:

Завдання для наукових доповідей за темою заняття:

1. Значення, у яких використовується термін «публічне обвинувачення».
2. Визначення публічного обвинувачення в національному законодавстві та законодавстві зарубіжних країн.

3. Відмінність правового статусу прокурора від статусу потерпілого, його представника, захисника.

Завдання 1

Проаналізуйте стадії публічного обвинувачення. Складіть таблицю, в якій опишіть назву та суть кожної стадії публічного обвинувачення.

Кейс 1

Прокурор А. підтримував публічне обвинувачення у справі про вбивство з необережності. Керівник прокуратури зателефонував прокурору А. безпосередньо перед судовим засіданням у цій справі та зазначив, що щойно дізнався, що обвинувачений у вказаній справі є племінник одного з прокурорів Офісу генерального прокурора. Керівник прокуратури натякнув А., що у випадку, якщо суд призначить покарання у виді позбавлення волі, то про премію можна забути.

Дайте правову оцінку ситуації. В чому проявляється незалежність публічного обвинувача та які існують гарантії його незалежності? Як повинен діяти прокурор, якщо він отримав незаконні вказівки від прокурора вищого рівня?

Література

нормативно-правові акти

1. Конституція України : Закон України від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
2. Конвенція про захист прав людини і основних свобод: підпис. 04 лист.1950 р. *Верховна Рада України*. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004.
3. Кримінальний процесуальний кодекс України: прийн. від 13.04.2012 № 4651-VI. *Верховна Рада України*. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043.
4. Висновок № 13(2018) Консультативної ради європейських прокурорів КРЄП: «Незалежність, підзвітність та етика прокурорів»: Затверджений 23 листопада 2018 р. URL: <https://rm.coe.int/opinion-13-ccpe-2018-ukr/1680939322>
5. Висновок № 4 (2009) Консультативної ради європейських прокурорів (КРЄП) до уваги Комітету міністрів Ради Європи щодо взаємовідносин між суддями та прокурорами у демократичному суспільстві: Бордоська декларація «Судді та прокурори у демократичному

суспільстві» від 18 листопада 2009 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_a50#Text

6. Керівні принципи ООН стосовно ролі державних обвинувачів (прокурорів), прийняті Конгресом Організації об'єднаних Націй з профілактики злочинності і поводження з правопорушниками від 27 серпня – 7 вересня 1990 р. URL: https://pravo.org.ua/files/oon_com_split_1.pdf

7. Рекомендація R (2000) 19 Комітету міністрів Ради Європи щодо ролі прокуратури в системі кримінального судочинства від 6 жовтня 2000 р. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/Rec_2000_19_2000_10_6.pdf

8. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини : Закон України від 23 груд. 2006 р. № 3477-IV. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15>.

9. Про прокуратуру : Закон України від 14 жовт. 2014 р. № 1697-VII. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18>.

10. Про загальні засади організації роботи в органах прокуратури України: Наказ Офісу Генерального прокурора від 07.08.2020 № 365. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0365905-20#Text>

11. Про організацію діяльності прокурорів у кримінальному провадженні: наказ Генерального прокурора України від 30.09.2021 р. № 309. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0309905-21#Text>

12. Про практику здійснення судами кримінального провадження на підставі угод: Постанова Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 11 грудня 2015 р. №13. URL: http://sc.gov.ua/ua/postanovi_za_2015_rik.html

13. Стратегія розвитку прокуратури на 2021-2023 рік: Наказ Генерального прокурора України від 16.10.2020 р. № 489. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/strategiya-rozvitku-prokuraturi-na-2021-2023-roki>

спеціальна література:

1. Бакаянова Н.М., Свида О.Г. Перспективи розвитку прокуратури України у світлі законодавчих змін. *Право України*. 2019. № 11. С. 316–333.

2. Беспалько І.Л., Гетьман Г.М. Особливості участі прокурора у судовому провадженні на підставі угод. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022 №3. С 225-231 URL: http://www.lsej.org.ua/3_2022/52.pdf

3. Ващенко проти України: Рішення Європейського суду з прав людини від 26 червня 2008 р. (заява № 26864/03). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/974_401.

4. Гловюк І.В., Андрусенко С.В. Проблемні аспекти участі прокурора у судовому провадженні на підставі угод. *Вісник кримінального судочинства*. 2015. № 2. С. 16-22. URL: file:///C:/Users/%D0%90%D1%80%D0%B8%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D0%B0/Downloads/vkc_2015_2_3.pdf

5. Гринюк В. О. Функція обвинувачення в кримінальному провадженні України: теорія та практика: монографія. Київ: Алерта, 2016. 358 с.

6. Дьомін Ю. Особливості підтримання державного обвинувачення за новим кримінальним процесуальним законодавством України. *Вісник прокуратури*. 2012. № 11. С.7 – 13.

7. Закон України «Про прокуратуру»: науково – практичний коментар, -К.: Центр учбової літератури. 2015. 340 с.

8. Каракач П., Ковальова Я. Деякі питання суті державного обвинувачення за новим Кримінальним процесуальним кодексом України. *Вісник прокуратури*. 2012. № 11. С.26 – 32.

9. Кісліцина І.О. Актуальні питання діяльності ювенальних прокурорів в Україні. *Європейський вибір України, розвиток науки та національна безпека в реаліях масштабної військової агресії та глобальних викликів ХХІ століття»* (до 25-річчя Національного університету «Одеська юридична академія» та 175-річчя Одеської школи права) : у 2 т. : матеріали Міжнар.наук.-практ. конф. (м. Одеса, 17 червня 2022 р.) / за загальною редакцією С. В. Ківалова. – Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. – Т. 2. С. 187-191.

10. Кісліцина І.О. Актуальні питання підтримання прокурором публічного обвинувачення в суді. *Творчий шлях вченого: до 80-річчя професора В.В. Долежана* / уклад.: І. О. Кісліцина, М. О. Деменчук, С.І. Єленич ; відп. ред. Н.М. Бакаянова. Одеса: Юридична література, 2018.

11. Кісліцина І.О. Окремі аспекти підтримання прокурором публічного обвинувачення в суді. *Актуальні питання вітчизняної юриспруденції*. 2018. №6. С. 180-183.

12. Кісліцина І. О. Підтримання публічного обвинувачення як функція прокуратури *Актуальні проблеми судового права: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф.* (Харків, 23 квітня 2018 р.) / редкол.: Л.М. Москвич (голова) та ін. – Харків : Право, 2018. 506 с. С. 65-67.

13. Кісліцина І. О. Роль прокурора у кримінальному провадженні на підставі угод про визнання винуватості: питання теорії і практики : 12.00.10 : дис. ... канд. юрид. наук. Одеса, 2018. 205 с.

14. Кісліцина І.О. Роль Спеціалізованої антикорупційної прокуратури у боротьбі із корупцією в Україні. *Антикорупційні органи: проблеми становлення, розвитку та взаємодії : матер. Міжнар. наук.-практ. конф.* (м. Одеса, 9 квітня 2021 р.) / редкол.: Н.М. Бакаянова (голова) та ін. Одеса : Фенікс, 2021. С. 151-155.

15. Клопотання прокурора у кримінальному провадженні: наук.-практ. посіб. за ред. д-ра юрид. наук, професора Столітнього А. В., канд. юрид. наук, доцента Туркота М. С. вид. 3-с., переробл. та допов. Київ: , 2022. 265 с.

16. Колодчин В.В., Туманянц А.Р. Повноваження прокурора в судовому провадженні у першій інстанції: монографія. Харків: ТОВ «Оберіг», 2016. 228 с.

17. Конституційні функції прокуратури України : навч. посіб. / П. М. Каркач, І. В. Бородіна, М. В. Юревич ; за ред. П. М. Каркача. – Харків : Право, 2020. – 230 с.

18. Косюта М. В. Прокуратура України: Навч. посіб. О.: Юрид. л-ра, 2007. 93 с.

19. Косюта М. Роль і місце прокуратури України в системі поділу влади *Науковий часопис Національної академії прокуратури України*. Київ, 2017. №(4)2017. С. 101–113.

20. Крикливий Р. Підтримання державного обвинувачення в суді. Організаційні та кадрові проблеми. *Вісник прокуратури*. 2010. № 1. С. 35 – 40.

21. Курганський О. В. Деякі аспекти розробки та прийняття Закону України «Про прокуратуру». *Правове життя сучасної України : у 2 т. : матер. Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 17 трав. 2019 р.) / відп. ред. Г. О. Ульянова*. Одеса : ВД «Гельветика», 2019. Т. 2. С. 110–113.

22. Курганський О. В. Функції органів прокуратури: сьогодення та перспективи. *Правові та інституційні механізми забезпечення розвитку держави та права в умовах євроінтеграції : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (20 травня 2016 р., м. Одеса) : у 2 т. Т. 2 / відп. ред. М. В. Афанасьєва*. - Одеса : Юридична література, 2016. С. 137-139.

23. Лапкін А.В. Концептуальні проблеми підтримання публічного обвинувачення в суді прокурором. *Вісник Південного регіонального центру Національної академії правових наук України* № 21 (2019). С. 124-131.
URL: https://prc.com.ua/wp-content/uploads/2021/01/vprc_2019_21_18.pdf

24. Лапкін А.В. Щодо визначення змісту діяльності прокурора зі здійснення кримінального переслідування у досудовому кримінальному провадженні. *Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Серія «Право»*. 2012. № 1034. С. 243-246.

25. Лапкін А. В. Прокурор у кримінальному провадженні: теоретичні, правові та організаційно-методичні проблеми : монографія. Харків : Право, 2020. 1304 с.

26. Лапкін А.В. Кримінальне переслідування – перспективна функція прокуратури. *Вісн. Нац. акад. прокуратури України*. 2011. № 1. С. 52-58.

27. Литвак О., Однолько С. Функції прокуратури на сучасному етапі реформування правоохоронних органів. *Вісник Національної академії прокуратури України* : Фахове видання : Проблеми сьогодення: теорія, практика, життя академії. 2014. № 2(35). С. 11-16.

28. Маляренко В. Г., Вернидубов І. В. Прокурор у кримінальному судочинстві: Деякі проблеми і шляхи їх подолання. К.: Юрінком Інтер, 2001.

29. Манькут А. Поняття юридичної відповідальності працівників прокуратури. *Підприємництво, господарство і право** : Щомісячний науково-практичний господарсько-правовий журнал. 2016. № 2. С. 158-161.

30. Марчук Н. Щодо визначення поняття «прокурор» в кримінальному провадженні. *Вісник прокуратури*. 2012. № 8. С.3-10.

31. Маттоція проти Італії: Рішення Європейського суду з прав людини від 25 липня 2000 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/980_004/print.

32. Медведько О.І. Організаційно – управлінські функції і повноваження Генерального прокурора України: монографія. Одеса: Юрид. література. Одеса, 2010. 216 с.

33. Меденцев А. Участь прокурора у розгляді судом справ про надання особі психіатричної допомоги у примусовому порядку. *Вісник прокуратури : загальнодерж. фахове юрид. офіційне вид.* 2008. № 6. С. 109-114.

34. Меденцев А. М. Підстави представництва прокурором інтересів громадянина та держави в суді. *Актуальні проблеми цивільного права та процесу : матер. Щорічної міжнар. наук.-практ. конф. ім. Ю. С. Червоного* (Одеса, 13 грудня 2012 р.). С. 77-80.

35. Патюк С. Нормативна невизначеність співвідношення категорій «державне» та «публічне» обвинувачення як підстава для зловживання правом у кримінальному провадженні. *Економіко-правова парадигма розвитку сучасного суспільства*. 2017. Т. 1. №. 2. URL: <https://studlib.org.ua/index.php/eprs/article/view/73/69>.

36. Підтримання прокурором публічного обвинувачення : підруч. / кол. авт. Київ: Національна академія прокуратури України, 2017. 630 с.

37. Подкопаєв С. В. Організація та діяльність прокуратури в Україні : монографія. Харків : Право, 2020. 364 с.

38. Полянський Ю., Свида О. Участь прокурора в діяльності Міжнародного кримінального суду. *Юридичний вісник*. 2017. №1 С. 51-57.

39. Прокуратура України: [Електронне видання] : навч.-метод. посібник / кол. авт.; за ред. Н. М. Бакаянової. Одеса : Фенікс, 2020. 285 с. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/14736/%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%BA%D1%83%D1%80%D0%B0%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B0%20%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D0%B8%D0%BD%D1%8B%20%28%D0%9D%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BB%D1>

%8C%D0%BD%D0%BE-

%D0%BC%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%29.pdf?sequence=1&isAllowed=y

40. Селезньов В., Курганський О. Організація роботи сучасної прокуратури України – вимоги сьогодення. *Підприємництво, господарство і право*. 2017. № 7. С. 157-160.

41. Хромова К. Поняття та види завдань органів прокуратури України щодо протидії корупції. *Підприємництво, господарство і право** : Щомісячний науково-практичний господарсько-правовий журнал. 2016. № 2. С. 162-166.

42. Чернієнко А. Судова практика підтримання прокурором публічного обвинувачення щодо наркозлочинів. *Підприємництво, господарство і право** : Щомісячний науково-практичний господарсько-правовий журнал. 2019. № 11. С. 340-344. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2019/11/59.pdf>

43. Юрчишин В. Обвинувальна діяльність прокурора у кримінальному судочинстві за новим КПК України. *Вісник прокуратури*. 2012. № 6. С.89–97.

44. The role of public prosecution in the criminal justice system: Recommendation Rec (2000) 19, adopted by the Committee of Ministers of the Council of Europe on 6 October 2000. URL: <https://rm.coe.int/16804be55a>.

ТЕМА 2. ПОНЯТТЯ ТА ЗНАЧЕННЯ ПРИНЦИПІВ СУДОЧИНСТВА, ЗАКРІПЛЕНИХ У КОНСТИТУЦІЇ УКРАЇНИ, КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСУАЛЬНОМУ КОДЕКСІ УКРАЇНИ ЩОДО ПІДТРИМАННЯ ПРОКУРОРОМ ПУБЛІЧНОГО ОБВИНУВАЧЕННЯ

Лекційні питання:

1. Принцип верховенства права.
2. Принцип законності.
3. Принцип справедливості.
4. Презумпція невинуватості і забезпечення доведеності вини та пов'язані з ними принципи.
5. Принцип рівності сторін перед законом і судом і принцип змагальності.
6. Гарантії захисту особистих прав і свобод у кримінальному судовому провадженні.
7. Забезпечення прав потерпілого у кримінальному судочинстві, а також прав підозрюваного і обвинуваченого на захист.

8. Забезпечення права на оскарження судових рішень.
9. Гласність, відкритість судового провадження та його повне фіксування технічними засобами.

Питання до практичного заняття:

1. Принцип верховенства права.
2. Принцип законності.
3. Принцип справедливості.
4. Презумпція невинуватості і забезпечення доведеності вини та пов'язані з ними принципи.
5. Принцип рівності сторін перед законом і судом і принцип змагальності.
6. Гарантії захисту особистих прав і свобод у кримінальному судовому провадженні
7. Забезпечення прав потерпілого у кримінальному судочинстві, а також прав підозрюваного і обвинуваченого на захист.
8. Забезпечення права на оскарження судових рішень.
9. Гласність, відкритість судового провадження та його повне фіксування технічними засобами.

Теми доповідей і кейси для самостійної роботи:

Завдання для наукових доповідей за темою заняття:

1. Визначити нормативну базу підтримання публічного обвинувачення.
2. Визначити поняття і значення конституційних принципів судочинства як засад діяльності судів по здійсненню правосуддя.
3. З'ясувати особливості застосування конституційних принципів судочинства у кримінальному судочинстві та правові наслідки порушення конституційних принципів судочинства при розгляді судами кримінальних справ.

Кейс 1

Прокурор С. в приміщенні суду побачив К., який був обвинувачений у справі, в якій прокурор С. виступав публічним обвинувачем. Прокурор С. в присутності сторонніх осіб сказав, що К. є злочинцем, крадієм, і сьогодні нарешті отримає заслужену міру покарання.

Дайте правову оцінку ситуації. Чи є порушення норм закону у діях прокурора С.? Обґрунтуйте свою відповідь із посиланням на норми законодавства.

Література **нормативно-правові акти**

1. Конституція України : Закон України від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
2. Конвенція про захист прав людини і основних свобод: підпис. 04 лист.1950 р. *Верховна Рада України*. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004.
3. Кримінальний процесуальний кодекс України: прийм. від 13.04.2012 № 4651-VI. *Верховна Рада України*. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043.
4. Кодекс професійної етики та поведінки прокурорів. Затверджений Всеукраїнською конференцією прокурорів 27 квітня 2017 року. URL: http://www.kdkp.gov.ua/ua/dokuments_vkp.html
5. Висновок № 13(2018) Консультативної ради європейських прокурорів КРЕП: «Незалежність, підзвітність та етика прокурорів»: Затверджений 23 листопада 2018 р. URL: <https://rm.coe.int/opinion-13-ccpe-2018-ukr/1680939322>
6. Висновок № 4 (2009) Консультативної ради європейських прокурорів (КРЕП) до уваги Комітету міністрів Ради Європи щодо взаємовідносин між суддями та прокурорами у демократичному суспільстві: Бордоська декларація «Судді та прокурори у демократичному суспільстві» від 18 листопада 2009 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_a50#Text
7. Керівні принципи ООН стосовно ролі державних обвинувачів (прокурорів), прийняті Конгресом Організації об'єднаних Націй з профілактики злочинності і поводження з правопорушниками від 27 серпня – 7 вересня 1990 р. URL: https://pravo.org.ua/files/oon_com_split_1.pdf
8. Рекомендація R (2000) 19 Комітету міністрів Ради Європи щодо ролі прокуратури в системі кримінального судочинства від 6 жовтня 2000 р. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/Rec_2000_19_2000_10_6.pdf
9. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини : Закон України від 23 груд. 2006 р. № 3477-IV. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15>.
10. Про прокуратуру : Закон України від 14 жовт. 2014 р. № 1697-VII. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18>.

11. Про загальні засади організації роботи в органах прокуратури України: Наказ Офісу Генерального прокурора від 07.08.2020 № 365. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0365905-20#Text>
12. Про організацію діяльності прокурорів у кримінальному провадженні: Наказ Генерального прокурора України від 30.09.2021 р. № 309. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0309905-21#Text>
13. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Служби безпеки України щодо офіційного тлумачення положення частини третьої статті 62 Конституції України: від 20 жовтня 2011 року № 12-рп/2011. *Офіційний вісник України*. 2011. № 84. Ст. 136.
14. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним зверненням громадянина Трояна Антона Павловича щодо офіційного тлумачення положень статті 24 Конституції України (справа про рівність сторін судового процесу): від 12 квітня 2012 року № 9-рп/2012. *Офіційний вісник України*. 2012. № 32. Ст.309.
15. Стратегія розвитку прокуратури на 2021-2023 рік: Наказ Генерального прокурора України від 16.10.2020 р. № 489. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/strategiya-rozvitku-prokuraturi-na-2021-2023-roki>

спеціальна література:

1. Баганець О. О. Правові засади здійснення реформи прокуратури в Україні. *Актуальні проблеми правознавства*. 2019. Вип. 1. С. 43-48.
2. Банах С. В. Міжнародні стандарти організації та управління в органах прокуратури. *Наукові записки Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка*. Серія : Право. 2020. Вип. 8. С. 140-148.
3. Вандін Є. В. Організаційно-правові засади діяльності спеціалізованої антикорупційної прокуратури України : 12.00.10 : дис. ... канд. юрид. наук. Одеса, 2017. 205 с.
4. Вільгушинський М. Й., Хім'як Ю. Б. Окремі питання реформування інституційних засад діяльності органів прокуратури (процесуальний аспект). *Судова апеляція*. 2018. № 1. С. 20- 32.
5. Грищенко К., Валько В., Чижик Т., Реформи в сфері верховенства права в Україні. Звіт за 2020 рік. Київ, 2020. 21 с. URL: https://drive.google.com/file/d/1daHYHxXZDDFa_vZNH3L9B2amAi4ExoTq/view
6. Дерев'янка М. Шляхи оптимізації забезпечення права особи на свободу та особисту недоторканність у кримінальному процесі. *Вісник Національної академії прокуратури України : Фахове видання : Проблеми сьогодення: теорія, практика, життя академії*. 2014. № 3(36). С. 101-107.

7. Добровольський Д. М. Незалежність як засада організації та діяльності органів прокуратури : 12.00.10 : дис. ... канд. юрид. наук. Одеса, 2016. 195 с.

8. Долежан В. В. Реформування прокуратури: процес завершено? *Традиції та новації юридичної науки: минуле, сучасність, майбутнє : у 2 т. : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 19 трав. 2017 р.)* . 2017. : Т. 2 . 2017 . 848 с. С. 134-135.

9. Доповідь щодо верховенства права: Прийнята Венеціанською комісією На 86 пленарному засіданні (Венеція, 25-26 березня 2011 року). URL:

[https://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-AD\(2011\)003rev2-ukr](https://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-AD(2011)003rev2-ukr)

10. Д'ячков Д. С. Принцип системності побудови органів прокуратури: проблемні аспекти. *Часопис Київського університету права : Укр. науково-теоретичний часопис* . 2001-2017. № 3. С. 121-126.

11. Загородній В.Є. Реформування прокуратури України в умовах глобалізації: основні принципи функціонування. *Актуальні проблеми держави та права*. 2012. № 65. С.95-102.

12. Івасюк І. Г. Концептуальні проблеми принципу змагальності і шляхи їх розв'язання в кримінальному процесі України. *Вісник Чернівецького факультету Національного університету "Одеська юридична академія"* : зб. наук. праць. 2012 - 2014. Вип. 3 . С. 238-251.

13. Каркач П. М. та ін. Організація та діяльність органів прокуратури України : навч. посіб.; за ред. канд. юрид. наук, проф. П. М. Каркача ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. - Харків : Право, 2019. 498с.

14. Кісліцина І. О. Роль прокурора у кримінальному провадженні на підставі угод про визнання винуватості: питання теорії і практики : 12.00.10 : дис. ... канд. юрид. наук. Одеса, 2018. 205 с.

15. Кісліцина І. О. Про необхідність забезпечення прокурорами неухильного дотримання принципів судочинства при укладенні угод про визнання винуватості. *Проблеми реформування прокуратури: матеріали всеукр. наук.-практ. конф. (Харків, 15 квіт. 2016 р.): у 2 т./ редкол.: Л.М. Москвич (голова), А.В. Лапкін, І.В. Юревич та ін. Т.1. Х.: Право, 2016. С. 70-73.*

16. Ковальчук І. С. Особливості правового статусу Спеціалізованої антикорупційної прокуратури. *Правові та інституційні механізми забезпечення розвитку держави та права в умовах євроінтеграції : у 2 т. : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 20 трав. 2016 р.)* . 2016. : Т. 2 . 2016 . - 712 с. - С. 128-130.

17. Косюта М.В., Кісліцина І.О. Прокуратура у системі кримінальної юстиції: проблеми та перспективи. *Правові новели*. 2021. №15. С. 153-159. URL: http://legalnovels.in.ua/journal/15_2021/21.pdf

18. Косюта М., Наулік Н. Окремі аспекти діяльності прокурора поза сферою кримінальної юстиції (за новим Законом України "Про прокуратуру"). *Вісник Національної академії прокуратури України : Фахове видання : Проблеми сьогодення: теорія, практика, життя академії*. 2014. № 5. С. 5-10.

19. Косюта М. Роль і місце прокуратури України в системі поділу влади *Науковий часопис Національної академії прокуратури України*. Київ, 2017. №(4). С. 101–113.

20. Маслова О. Принципи забезпечення незалежності прокурорів в Україні: нормативно-правове закріплення. *Вісник Національної академії прокуратури України*. 2019. № 2. С. 117–127. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnapr_2019_2_13

21. Мрихин О. Принцип гласності як основний критерій роботи. *Вісник прокуратури*. 2012. № 11. С.65-67.

22. Півненко В. Щодо принципу законності у кримінальному судочинстві. *Вісник прокуратури*. 2006. № 5. С. 73-77.

23. Півненко В. Змагальність сторін у кримінальному судочинстві: проблеми і шляхи їх вирішення. *Вісник Академії прокуратури України*. 2006. №4. С.75-79.

24. Погребняк С. Справедливість як принцип права: основні аспекти. *Філософія права і загальна теорія права. Додаток до журналу "Право України" : Науковий журнал*. 2015. № 1-2. С. 257-268.

25. Полянський Ю.Є. Актуальні проблеми правового регулювання організації та діяльності прокуратури (цілі, завдання, принципи). *Прокуратура України: історія, сьогодення та перспективи: матеріали міжнародної науково-практичної конференції* (Київ, 25 листопада 2011 року) / редкол.: Ю.М. Дьомін (відпов. ред.), М.К. Якимчук, І.М. Козьяков та ін.). К.: Національна академія прокуратури України, 2012. С. 52-57.

26. Савенко Д. Принцип верховенства права: різноманітність визначення. *Юридичний вісник*. 2012. № 2. С.122-126.

27. Савенко Д. Л. Верховенство права і законність в організації та діяльності прокуратури України: загальнотеоретичне дослідження : 12.00.01 : дис. ... канд. юрид. наук. Одеса, 2015. 212 с.

28. Томкіна О. Засади гуманізму як принципу діяльності державного апарату України: європейський контекст. *Публічне право : Науково-практичний юридичний журнал*. 2016. № 2. С. 54-62.

ТЕМА 3. МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ СТОСОВНО РОЛІ ПРОКУРОРА ТА ЇХ ЗАКРІПЛЕННЯ У НАЦІОНАЛЬНОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ

Лекційні питання:

1. Значення міжнародних рекомендаційних актів у становленні функції підтримання публічного обвинувачення.
2. Основні положення Рекомендації R(2000) 19 Комітету Міністрів держав – членів Ради Європи «Про роль прокуратури в системі кримінального судочинства».
3. Функції прокуратури у державах Європи.
4. Гарантії, надані прокурорам у державах ЄС для виконання їх функцій.
5. Відносини між прокурорами, суддями та поліцією у країнах ЄС.
6. Обов'язки прокурора – публічного обвинувача щодо громадян у країнах ЄС.
7. Вплив стандартів ПАРЄ на розвиток законодавства України про прокуратуру та кримінального процесуального законодавства у частині підтримання публічного обвинувачення.

Питання до практичного заняття:

1. Значення міжнародних рекомендаційних актів у становленні функції підтримання публічного обвинувачення.
2. Основні положення Рекомендації R(2000) 19 Комітету Міністрів держав – членів Ради Європи «Про роль прокуратури в системі кримінального судочинства».
3. Функції прокуратури у державах Європи.
4. Гарантії, надані прокурорам у державах ЄС для виконання їх функцій.
5. Відносини між прокурорами, суддями та поліцією у країнах ЄС.
6. Обов'язки прокурора – публічного обвинувача щодо громадян у країнах ЄС.
7. Вплив стандартів ПАРЄ на розвиток законодавства України про прокуратуру та кримінального процесуального законодавства у частині підтримання публічного обвинувачення.

Теми доповідей і кейси для самостійної роботи:

Завдання для наукових доповідей за темою заняття:

1. Значення рекомендаційних актів органів Ради Європи у становленні функції підтримання публічного обвинувачення; їх вплив на ці процеси у нових незалежних державах.
2. Вплив стандартів Ради Європи на розвиток законодавства України про прокуратуру та кримінального процесуального законодавства у частині підтримання прокуратурою публічного обвинувачення.

Завдання 1

Проаналізуйте повноваження прокурора-публічного обвинувача в різних країнах (оберіть 3-5 країн за власним вибором). Схематично опишіть повноваження прокурора-публічного обвинувача в цих країнах на різних стадіях судового розгляду. Порівняйте із повноваженнями прокурора в Україні. Висловіть думку щодо можливості удосконалення національного законодавства у цій сфері.

Завдання 2

Проаналізуйте, які закріплені вимоги щодо відносин між прокурорами, суддями та поліцією у країнах ЄС та в Україні. Знайдіть на сайті відповідного органу, що здійснює дисциплінарне провадження, приклади порушення прокурорами встановлених вимог щодо поведінки прокурорів у відносинах із суддями та поліцією. Проаналізуйте вказані рішення та висловіть власну думку щодо справедливості дисциплінарних стягнень, накладених на прокурорів у вказаних прикладах.

Література

нормативно-правові акти

1. Конституція України : Закон України від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
2. Конвенція про захист прав людини і основних свобод: підпис. 04 лист.1950 р. *Верховна Рада України*. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004.
3. Кримінальний процесуальний кодекс України: прийм. від 13.04.2012 № 4651-VI. *Верховна Рада України*. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043.
4. Кодекс професійної етики та поведінки прокурорів. Затверджений Всеукраїнською конференцією прокурорів 27 квітня 2017 року. URL: http://www.kdkp.gov.ua/ua/dokuments_vkp.html
5. Висновок № 13(2018) Консультативної ради європейських прокурорів КРЕП: «Незалежність, підзвітність та етика прокурорів»: Затверджений 23 листопада 2018 р. URL: <https://rm.coe.int/opinion-13-ccpe-2018-ukr/1680939322>
6. Висновок № 4 (2009) Консультативної ради європейських прокурорів (КРЕП) до уваги Комітету міністрів Ради Європи щодо взаємовідносин між суддями та прокурорами у демократичному суспільстві: Бордоська декларація «Судді та прокурори у демократичному

суспільстві» від 18 листопада 2009 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_a50#Text

7. Керівні принципи ООН стосовно ролі державних обвинувачів (прокурорів), прийняті Конгресом Організації об'єднаних Націй з профілактики злочинності і поводження з правопорушниками від 27 серпня – 7 вересня 1990 р. URL: https://pravo.org.ua/files/oon_com_split_1.pdf

8. Рекомендація R (2000) 19 Комітету міністрів Ради Європи щодо ролі прокуратури в системі кримінального судочинства від 6 жовтня 2000 р. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/Rec_2000_19_2000_10_6.pdf

9. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини : Закон України від 23 груд. 2006 р. № 3477-IV. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15>.

10. Про прокуратуру : Закон України від 14 жовт. 2014 р. № 1697-VII. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18>.

11. Про загальні засади організації роботи в органах прокуратури України: Наказ Офісу Генерального прокурора від 07.08.2020 № 365. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0365905-20#Text>

12. Про організацію діяльності прокурорів у кримінальному провадженні: Наказ Генерального прокурора України від 30.09.2021 р. № 309. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0309905-21#Text>

13. Про роль прокуратури в системі кримінального судочинства: Рекомендація R (2000) 19 Комітету міністрів – держав-членів Ради Європи від 6 жовтня 2000 року. URL: <https://goo.gl/dmMey9>

14. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Служби безпеки України щодо офіційного тлумачення положення частини третьої статті 62 Конституції України: від 20 жовтня 2011 року № 12-рп/2011. *Офіційний вісник України*. 2011. № 84. Ст.136.

15. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним зверненням громадянина Трояна Антона Павловича щодо офіційного тлумачення положень статті 24 Конституції України (справа про рівність сторін судового процесу): від 12 квітня 2012 року № 9-рп/2012. *Офіційний вісник України*. 2012. № 32. Ст.309.

16. Стандарти професійної відповідальності та виклади основних обов'язків і прав прокурорів, ухвалені Міжнародною асоціацією прокурорів у 1999 році. URL: http://www.iap-association.org/getattachment/eb82f65f-0d44-4df4-a15b-53cbf779dd7a/IAP-Standards_ukraine.aspx

17. Стратегія розвитку прокуратури на 2021-2023 рік: Наказ Генерального прокурора України від 16.10.2020 р. № 489. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/strategiya-rozvitku-prokuraturi-na-2021-2023-roki>

спеціальна література:

1. Банах С. В. Міжнародні стандарти організації та управління в органах прокуратури. *Наукові записки Центрально-українського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка*. Серія : Право. 2020. Вип. 8. С. 140-148.
2. Годуєв О. Міжнародно - правове співробітництво у сфері кримінального судочинства. *Вісник прокуратури*. 2012. № 4-5. С.197- 203.
3. Вільгушинський М. Й., Хім'як Ю. Б. Окремі питання реформування інституційних засад діяльності органів прокуратури (процесуальний аспект). *Судова апеляція*. 2018. № 1. С. 20- 32.
4. Грищенко К., Валько В., Чижик Т., Реформи в сфері верховенства права в Україні. *Звіт за 2020 рік*. Київ, 2020. 21 с. URL: https://drive.google.com/file/d/1daHYHxXZDDFa_vZNH3L9B2amAi4ExoTq/view
5. Долежан В. Проблеми визначення статусу прокуратури у діяльності Конституційної Асамблеї. *Вісник Національної академії прокуратури України*. 2012. № 3. С.16– 21.
6. Доповідь щодо верховенства права: Прийнята Венеціанською комісією На 86 пленарному засіданні (Венеція, 25-26 березня 2011 року). URL: [https://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-AD\(2011\)003rev2-ukr](https://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-AD(2011)003rev2-ukr)
7. Димінська О. Ю. Проблеми визначення компетенції ЄС для здійснення уніфікації європейського договірного права. *Університетські наукові записки : часопис Хмельницького університету управління та права : Право. Економіка. Управління*. 2002- 2015. № 2 (54). 344 с. С. 250-257.
8. Дудаш Т. І. Практика Європейського суду з прав людини : навч. посібник. Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. Київ : Правова єдність, 2014. 488 с.
9. Загородній В.Є. Реформування прокуратури України в умовах глобалізації: основні принципи функціонування. *Актуальні проблеми держави та права*. 2012. № 65. С.95-102.
10. Ірінеєва В. Європейська прокуратура в архітектоніці системи кримінальної юстиції Європейського Союзу. *Вісник прокуратури*. 2012. № 7. С.118-125.
11. Капліна О. В., Туманянц А.Р., Шаренко С.Л. Судочинство у кримінальному провадженні під час пандемії covid-19: міжнародний досвід та вітчизняна практика. *Електронне наукове видання «Порівняльно-аналітичне право»*. № 3. 2020 . С. 141-167.
12. Ківалов С. Сильна прокуратура по - європейські – вимога часу. *Вісник прокуратури*. 2012. № 7. С.16-23.

13. Кісліцина І.О. Окремі аспекти підтримання прокурором публічного обвинувачення в суді. *Актуальні питання вітчизняної юриспруденції*. 2018. №6. С. 180-183.

14. Лапкін А.В. Міжнародні стандарти прокуратури як орієнтир європейської інтеграції. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2022. №4. Ч.2. С. 70-76. URL: http://www.sulj.oduvs.od.ua/archive/2022/4/part_2/11.pdf

15. Лапкін А.В. Міжнародні стандарти як основа реформування системи кримінальної юстиції в напрямі євроінтеграції. *Ампаро*. 2022. Спецвипуск. Том 2. С. 24–30.

16. Мазурик Р.В. Міжнародні стандарти діяльності прокурорів та їх реалізація на рівні обласних прокуратур. *Актуальні питання юриспруденції. Правова позиція.*- 2021.- № 1 (30). С. 103-107.

17. Мельник О. Законодавча регламентація відмови прокурора від державного обвинувачення в Україні та інших країнах СНД. *Вісник прокуратури*. 2012. № 3. С.67-73.

18. Миколенко В. А. Модернізація конституційно-правового статусу прокуратури в європейських країнах: порівняльно-правовий аналіз. *Актуальні проблеми політики*. Одеса : Фенікс, 2016. Вип. 58. С. 276-285.

19. Омельчук Л.В., Клітинська А.Р. Європейський досвід організації органів прокуратури. *Міжнародний юридичний вісник*. 2016. Вип. 1 (3). С.199-204.

20. Подкопаєв С., Філоненко Г. Положення міжнародних документів про роль прокуратури поза кримінальною сферою. *Європейські перспективи*. 2012. № 4. Ч. 2. С. 73–77.

21. Полянський Ю. Є., Долежан В.В. Вимоги до прокурорів-обвинувачів у світлі рекомендацій Ради Європи. *Вісник прокуратури*. 2003. № 12. С. 9–14.

22. Полянський Ю. Чергова спроба реформування законодавства про прокуратуру. *Вісник прокуратури* : Загальнодерж. фахове юрид. вид.* 2010. № 4. С. 19-26.

23. Скачкова К. А. Роль міжнародних стандартів професійної етики для прокурорів в Україні. *Конституційні цінності: правова природа та практика реалізації* : зб. тез Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Хмельницький, 17 трав. 2019 р.) . 2019. : Ч. 2 . 2019 . 307 с. С. 187-190.

24. Статус органів публічного обвинувачення: міжнародні стандарти, зарубіжне законодавство і пропозиції щодо реформування в Україні (за заг. ред. О.А. Банчука). Київ: Атіка, 2012. 624 с.

25. Толочко Я. Міжнародно-правові стандарти діяльності прокурора поза сферою кримінального провадження. *Вісник Національної академії прокуратури України*. 2012. №4. С.98-103.

26. Толпиго О.Ф., Толпиго Д.М. Досвід імплементації європейських стандартів у національну практику реформування органів прокуратури. *Теорія та практика державного управління*. 2017. № 3(58). С.1-7. URL: <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/tpdu/2017-3/doc/5/04.pdf>

ТЕМА 4. ТАКТИКА І МЕТОДИКА ПІДГОТОВКИ ПРОКУРОРА ДО ПІДТРИМАННЯ ПУБЛІЧНОГО ОБВИНУВАННЯ В СУДІ

Лекційні питання:

1. Поняття і значення підготовки прокурора до підтримання публічного обвинувачення для забезпечення його ефективності.
2. Елементи підготовки прокурора до підтримання публічного обвинувачення.
3. Методика конспектування матеріалів кримінального досудового провадження у процесі підготовки до підтримання публічного обвинувачення.
4. Методика підготовки складання плану участі в з'ясуванні обставин справи в процесі судового розгляду.
5. Методика підготовки прокурором – обвинувачем тексту або тез обвинувальної промови.

Питання до практичного заняття:

1. Поняття і значення підготовки прокурора до підтримання публічного обвинувачення для забезпечення його ефективності.
2. Елементи підготовки прокурора до підтримання публічного обвинувачення.
3. Методика конспектування матеріалів кримінального досудового провадження у процесі підготовки до підтримання публічного обвинувачення.
4. Методика підготовки складання плану участі в з'ясуванні обставин справи в процесі судового розгляду.
5. Методика підготовки прокурором – обвинувачем тексту або тез обвинувальної промови.

Теми доповідей і кейси для самостійної роботи:

Завдання для наукових доповідей за темою заняття:

1. Значення підготовки прокурора до підтримання публічного обвинувачення.
2. Вивчення норм кримінального, кримінального процесуального

законодавства, опублікованої судової практики, коментарів чинного законодавства та наукової літератури з врахуванням характеру і складності справи.

3. Конспектування матеріалів кримінальної справи, за винятком документів, які є у наглядovому провадженні.

4. Складання плану судового слідства.

Завдання 1

Проаналізуйте такі квазі-захисні версії, якими користується обвинувачений у судовому розгляді кримінальних справ про вбивство і які необхідно спростовувати прокурору: 1) алібі, 2) заперечення причетності до вбивства (без алібі), 3) заподіяння вбивства з необережності, 4) необхідна оборона. Кратко опишіть суть кожної з цих квазі-захисних версій та запропонуйте, який чином прокурору доцільно спростовувати кожну з цих версій.

Література **нормативно-правові акти**

1. Конституція України : Закон України від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР. *Верховна Рада України*. URL:

<http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.

2. Конвенція про захист прав людини і основних свобод: підпис. 04 лист.1950 р. *Верховна Рада України*. URL:

http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004.

3. Кримінальний процесуальний кодекс України: прийн. від 13.04.2012 № 4651-VI. *Верховна Рада України*. URL:

http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043.

4. Кодекс професійної етики та поведінки прокурорів. Затверджений Всеукраїнською конференцією прокурорів 27 квітня 2017 року. URL: http://www.kdkp.gov.ua/ua/dokuments_vkp.html

5. Висновок № 13(2018) Консультативної ради європейських прокурорів КРЄП: «Незалежність, підзвітність та етика прокурорів»: Затверджений 23 листопада 2018 р. URL: <https://rm.coe.int/opinion-13-ccpe-2018-ukr/1680939322>

6. Висновок № 4 (2009) Консультативної ради європейських прокурорів (КРЄП) до уваги Комітету міністрів Ради Європи щодо взаємовідносин між судьями та прокурорами у демократичному суспільстві: Бордоська декларація «Судді та прокурори у демократичному суспільстві» від 18 листопада 2009 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_a50#Text

7. Керівні принципи ООН стосовно ролі державних обвинувачів (прокурорів), прийняті Конгресом Організації об'єднаних Націй з профілактики злочинності і поведження з правопорушниками від 27 серпня – 7 вересня 1990 р. URL: https://pravo.org.ua/files/oon_com_split_1.pdf

8. Рекомендація R (2000) 19 Комітету міністрів Ради Європи щодо ролі прокуратури в системі кримінального судочинства від 6 жовтня 2000 р. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/Rec_2000_19_2000_10_6.pdf

9. Про прокуратуру : Закон України від 14 жовт. 2014 р. № 1697-VII. Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18>.

10. Про загальні засади організації роботи в органах прокуратури України: Наказ Офісу Генерального прокурора від 07.08.2020 № 365. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0365905-20#Text>

11. Про організацію діяльності прокурорів у кримінальному провадженні: Наказ Генерального прокурора України від 30.09.2021 р. № 309. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0309905-21#Text>

12. Стратегія розвитку прокуратури на 2021-2023 рік: Наказ Генерального прокурора України від 16.10.2020 р. № 489. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/strategiya-rozvitku-prokuraturi-na-2021-2023-roki>

спеціальна література:

1. Балита Р. І., Блажівський Є. М., Вернидуб І. В., Власова Г. П., Гаєвий В. Ф. Підтримання прокурором публічного обвинувачення: підручник. Київ: Нац. Акад. прокуратури України, 2017. 629 с.

2. Беспалько І.Л., Гетьман Г.М. Особливості участі прокурора у судовому провадженні на підставі угод. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022 №3. С 225-231 URL: http://www.lsej.org.ua/3_2022/52.pdf

3. Гловюк І. В. Деякі проблеми тлумачення категорії «обвинувачення» (нормативний аспект). *Вісник кримінального судочинства*. 2015. №1. С. 19–21. URL: http://vkslaw.knu.ua/images/verstka/1_2015_Glovyuk.pdf

4. Гринюк В. О. Функція обвинувачення в кримінальному провадженні України: теорія та практика: монографія. Київ: Алерта, 2016. 358 с.

5. Дворник А. Мета і завдання прокурора у кримінальному провадженні. *Вісник Національної академії прокуратури України*. 2013 . № 2. С. 105-111.

6. Капліна О. В., Туманянц А.Р., Шаренко С.Л. Судочинство у кримінальному провадженні під час пандемії covid-19: міжнародний досвід та вітчизняна практика. *Електронне наукове видання «Порівняльно-аналітичне право»*. № 3. 2020 . С. 141-167.

7. Кацавець Р. С. Судові промови державного обвинувача та адвоката-захисника у кримінальному судочинстві України: правові, етичні, логічні та мовні аспекти: Монографія. - К.: ЦУЛ. 2021. 150 с.

8. Кісліцина І.О. Актуальні питання підтримання прокурором публічного обвинувачення в суді. *Творчий шлях вченого: до 80-річчя професора В.В. Долежана* / уклад.: І. О. Кісліцина, М. О. Деменчук, С.І. Єленич ; відп. ред. Н.М. Бакаянова. Одеса: Юридична література, 2018.

9. Кісліцина І.О. Окремі аспекти підтримання прокурором публічного обвинувачення в суді. *Актуальні питання вітчизняної юриспруденції*. 2018. №6. С. 180-183.

10. Кісліцина І. О. Підтримання публічного обвинувачення як функція прокуратури *Актуальні проблеми судового права: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф.* (Харків, 23 квітня 2018 р.) / редкол.: Л.М. Москвич (голова) та ін. Харків : Право, 2018. 506 с. С. 65-67.

11. Когутич І.І. Окремі аспекти поняття та змісту підготовки (організації роботи) прокурора до підтримання державного обвинувачення. *Прокуратура України в умовах європейської інтеграції: матеріали Міжнародної науково – практичної конференції* (19 травня 2016 р.). К.: Національна академія прокуратури України, 2016. С. 139 – 142.

12. Колодчин В.В., Туманянц А.Р. Повноваження прокурора в судовому провадженні у першій інстанції: монографія. Харків: ТОВ «Оберіг», 2016. 228 с.

13. Крайнікова О. В. Суб'єкти реалізації функції підтримання обвинувачення в суді. *Право і суспільство*. 2016. № 6. Ч. 2. С. 191–195. URL: http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2016/6_2016/part_2/36.pdf;

14. Кримінальний процесуальний кодекс України: Науково-практичний коментар. Відп. ред.: С.В. Ківалов, С.М. Міщенко, В.Ю. Захарченко. Х.: Одиссей, 2013. 1104 с.

15. Курганський О. В. Функції органів прокуратури: сьогодення та перспективи. *Правові та інституційні механізми забезпечення розвитку держави та права в умовах євроінтеграції : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції* (20 травня 2016 р., м. Одеса) : у 2 т. Т. 2 / відп. ред. М. В. Афанасьєва. - Одеса : Юридична література, 2016. С. 137-139.

16. Лапкін А.В. Закон України «Про прокуратуру». Науково-практичний коментар. Х. : Право, 2015. 680 с.

17. Лапкін А.В. Концептуальні проблеми підтримання публічного обвинувачення в суді прокурором. *Вісник Південного регіонального центру Національної академії правових наук України* № 21 (2019). С. 124-131.

URL: https://prc.com.ua/wp-content/uploads/2021/01/vprc_2019_21_18.pdf

18. Лапкін А. В. Прокурор у кримінальному провадженні: теоретичні, правові та організаційно-методичні проблеми : монографія. Харків : Право, 2020. 1304 с.
19. Меденцев А. Деякі аспекти діяльності органів прокуратури у сфері безпеки мореплавства. *Вісник прокуратури** : загальнодерж. фахове юрид. офіційне вид. 2011. № 12. С. 18-23
20. Подкопасьєв С. В. Організація та діяльність прокуратури в Україні : монографія. Харків : Право, 2020. 364 с.
21. Прокурорське право: навч. посібник / Г. Д. Борейко, О. М. Броневицька, Ю. О. Лісіцина, В. В. Луцик, В. В. Навроцька, І. Р. Серкевич, Б. М. Телефанко; за заг. ред. В. В. Луцика. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 640 с. URL: https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/2806/1/%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%BA%D1%83%D1%80%D0%BE%D1%80%D0%9F%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BE_25-02-20.pdf
22. Процесуальні документи прокурора у кримінальному провадженні : науково-практичний посібник: у 2 т. – Т. 2. Процесуальні документи прокурора у судовому кримінальному провадженні. Київ: Національна академія прокуратури України, 2016. 288 с.
23. Рогатюк І. В. Підтримання прокурором публічного обвинувачення в суді: процесуальна тактика в нестандартних умовах. *Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ*. 2017. № 1 (13). С. 87-98.
24. Ряшко О. В., Кундик Н. В. Сутність та етапи реалізації функції обвинувачення в кримінальному провадженні. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. 2015. № 1. С. 425-428.
25. Сорока С. Поняття та види обвинувачення в доктрині кримінального процесу. *Вісник Національного університету “Львівська політехніка”*. Серія: «Юридичні науки». № 2 (30), 2021. С. 220-224. URL: <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2021/sep/24817/33.pdf>
26. Сухонос В., Звірко О. Мистецтво обвинувальної промови прокурора. *Вісник Національної академії прокуратури України*. 2012. № 3. С.38-42.
27. Хромова К. Поняття та види завдань органів прокуратури України щодо протидії корупції. *Підприємництво, господарство і право** : Щомісячний науково-практичний господарсько-правовий журнал. 2016. № 2. С. 162-166.
28. Шульган І. І. Окремі аспекти підтримання прокурором публічного обвинувачення. *Юридичний електронний науковий журнал*. 2016. № 6. С. 239. URL: http://lsej.org.ua/6_2016/66.pdf

ТЕМА 5. ІНІЦІЮВАННЯ ПРОКУРОРОМ ПУБЛІЧНОГО ОБВИНУВАЧЕННЯ. РОЛЬ ПРОКУРОРА ПРИ УЧАСТІ У ПІДГОТОВЧОМУ СУДОВОМУ ЗАСІДАННІ

Лекційні питання:

1. Порядок звернення прокурора до суду з обвинувальним актом, клопотання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру.
2. Відкриття матеріалів досудового розслідування стороні захисту і потерпілому.
3. Порядок підготовки і зміст обвинувального акту.
4. Завдання прокурора, який бере участь у підготовчому провадженні.
5. Форми участі прокурора у підготовчому засіданні суду.

Питання до практичного заняття:

1. Порядок звернення прокурора до суду з обвинувальним актом, клопотання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру.
2. Відкриття матеріалів досудового розслідування стороні захисту і потерпілому.
3. Порядок підготовки і зміст обвинувального акту.
4. Завдання прокурора, який бере участь у підготовчому провадженні.
5. Форми участі прокурора у підготовчому засіданні суду.

Теми доповідей і кейси для самостійної роботи:

Завдання для наукових доповідей за темою заняття:

1. Складання плану судового слідства.
2. Участь прокурора в судовому слідстві.
3. Етичні основи участі прокурора в судовому слідстві.
4. Відносини прокурора-обвинувача і головуючого та суддів.
5. Форми реагування прокурора на порушення законності, прав учасників процесу з боку головуючого та інших суддів.

Кейс 1.

Судом було призначено розгляд кримінального провадження на певну дату, про що було повідомлено керівника прокуратури. Проте, всі

прокурори, що були включені до групи прокурорів у конкретному кримінальному провадженні, не мали можливості бути присутніми у цьому засіданні через різні причини (відпустка, хвороба, підготовка (навчання) у Тренінговому центрі прокурорів України тощо).

Дайте оцінку правовій ситуації та запропонуйте можливі варіанти вирішення проблеми.

Кейс 2.

Під час підготовчого судового засідання з'ясувалося, що на засідання не прибув підозрюваний та його захисник. У зв'язку з цим прокурор висловив думку щодо можливості розпочати підготовче провадження за їх відсутності, оскільки цим особам були надіслані повідомлення про дату розгляду. Крім того, прокурор звернувся з клопотанням про заміну запобіжного заходу у вигляді особистого зобов'язання на домашній арешт з посиланням на загрозу свідкам з боку підозрюваного.

Дайте правову оцінку ситуації. Які рішення у зв'язку з цим може винести суд?

Кейс 3.

Прокурор оскаржив в апеляційному порядку ухвалу судді про визначення дати судового розгляду з посиланням на неможливість забезпечення участі у судовому розгляді публічного обвинувача на цю дату.

Дайте правову оцінку ситуації. Чи обґрунтованим є це клопотання?

Література **нормативно-правові акти**

1. Конституція України : Закон України від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
2. Конвенція про захист прав людини і основних свобод: підпис. 04 лист.1950 р. *Верховна Рада України*. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004.

3. Кримінальний процесуальний кодекс України: прийнятий від 13.04.2012 № 4651-VI. Верховна Рада України. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043.
4. Кодекс професійної етики та поведінки прокурорів. Затверджений Всеукраїнською конференцією прокурорів 27 квітня 2017 року. URL: http://www.kdkp.gov.ua/ua/dokuments_vkp.html
5. Рекомендація R (2000) 19 Комітету міністрів Ради Європи щодо ролі прокуратури в системі кримінального судочинства від 6 жовтня 2000 р. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/Rec_2000_19_2000_10_6.pdf
6. Про прокуратуру : Закон України від 14 жовт. 2014 р. № 1697-VII. Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18>.
7. Про загальні засади організації роботи в органах прокуратури України: Наказ Офісу Генерального прокурора від 07.08.2020 № 365. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0365905-20#Text>
8. Про організацію діяльності прокурорів у кримінальному провадженні: Наказ Генерального прокурора України від 30.09.2021 р. № 309. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0309905-21#Text>
9. Стратегія розвитку прокуратури на 2021-2023 рік: Наказ Генерального прокурора України від 16.10.2020 р. № 489. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/strategiya-rozvitku-prokuraturi-na-2021-2023-roki>

спеціальна література:

1. Балита Р. І., Блажівський Є. М., Вернидуб І. В., Власова Г. П., Гаєвий В. Ф. Підтримання прокурором публічного обвинувачення: підручник. Київ: Нац. Акад. прокуратури України, 2017. 629 с.
2. Басиста І.В. Повноваження прокурора брати участь у судовому розгляді кримінальних проваджень у формі приватного обвинувачення: українське законодавство, судова практика та міжнародний досвід. *Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України: Збірник наукових статей*. 2019. Вип. 50. С.13-25. URL: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/3056/1/%D0%B1%D0%B0%D1%81%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B0.pdf>
3. Беспалько І.Л., Гетьман Г.М. Особливості участі прокурора у судовому провадженні на підставі угод. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022 №3. С 225-231 URL: http://www.lsej.org.ua/3_2022/52.pdf
4. Гловюк І. В. Прокурор у кримінальному провадженні: конституційна та галузева регламентація функціональної спрямованості діяльності. *Вісник кримінального судочинства*. 2017. №4. С. 20-26. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/9845/%D0%93%D0%BB%D0%B2%D1%8E%D0%BA%20%D0%92%D0%9A%D0%A1%202017%20%D0%B0%D1%81%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B0.pdf>

0%BF%D1%80%D0%BE%D0%BA%D1%83%D1%80%D0%BE%D1%80.pdf?sequence=1&isAllowed=y

5. Гринюк В. О. Функція обвинувачення в кримінальному провадженні України: теорія та практика: монографія. Київ: Алерта, 2016. 358 с.

6. Кісліцина І.О. Актуальні питання підтримання прокурором публічного обвинувачення в суді. *Творчий шлях вченого: до 80-річчя професора В.В. Долежана* / уклад.: І. О. Кісліцина, М. О. Деменчук, С.І. Єленич ; відп. ред. Н.М. Бакаянова. Одеса: Юридична література, 2018.

7. Кісліцина І.О. Окремі аспекти підтримання прокурором публічного обвинувачення в суді. *Актуальні питання вітчизняної юриспруденції*. 2018. №6. С. 180-183.

8. Кісліцина І. О. Підтримання публічного обвинувачення як функція прокуратури *Актуальні проблеми судового права: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф.* (Харків, 23 квітня 2018 р.) / редкол.: Л.М. Москвич (голова) та ін. Харків : Право, 2018. 506 с. С. 65-67.

9. Когутич І.І. Окремі аспекти поняття та змісту підготовки (організації роботи) прокурора до підтримання державного обвинувачення. *Прокуратура України в умовах європейської інтеграції: матеріали Міжнародної науково – практичної конференції* (19 травня 2016 р.). К.: Національна академія прокуратури України, 2016. С. 139 – 142.

10. Колодчин В.В., Туманянц А.Р. Повноваження прокурора в судовому провадженні у першій інстанції: монографія. Харків: ТОВ «Оберіг», 2016. 228 с.

11. Крайнікова О. В. Суб'єкти реалізації функції підтримання обвинувачення в суді. *Право і суспільство*. 2016. № 6. Ч. 2. С. 191–195. URL: http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2016/6_2016/part_2/36.pdf;

12. Кримінальний процесуальний кодекс України: Науково-практичний коментар. Відп. ред.: С.В. Ківалов, С.М. Міщенко, В.Ю. Захарченко. Х.: Одиссей, 2013. 1104 с.

13. Курганський О. В. Функції органів прокуратури: сьогодення та перспективи. *Правові та інституційні механізми забезпечення розвитку держави та права в умовах євроінтеграції : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції* (20 травня 2016 р., м. Одеса) : у 2 т. Т. 2 / відп. ред. М. В. Афанасьєва. Одеса : Юридична література, 2016. С. 137-139.

14. Лапкін А.В. Закон України «Про прокуратуру». Науково-практичний коментар. Х. : Право, 2015. 680 с.

15. Лапкін А.В. Концептуальні проблеми підтримання публічного обвинувачення в суді прокурором. *Вісник Південного регіонального центру Національної академії правових наук України* № 21 (2019). С. 124-131.

URL: https://prc.com.ua/wp-content/uploads/2021/01/vprc_2019_21_18.pdf

16. Лапкін А. В. Прокурор у кримінальному провадженні: теоретичні, правові та організаційно-методичні проблеми : монографія. Харків : Право, 2020. 1304 с.

17. Меденцев А. Участь прокурора у розгляді судом справ про надання особі психіатричної допомоги у примусовому порядку. *Вісник прокуратури : загальнодерж. фахове юрид. офіційне вид.* 2008. № 6. С. 109-114.

18. Підтримання прокурором публічного обвинувачення : підруч. кол. авт. Київ: Національна академія прокуратури України. 2017. 630 с.

19. Подкопаєв С. В. Організація та діяльність прокуратури в Україні : монографія. Харків : Право, 2020. 364 с.

20. Прокурорське право: навч. посібник / Г. Д. Борецько, О. М. Броневицька, Ю. О. Лісіцина, В. В. Луцик, В. В. Навроцька, І. Р. Серкевич, Б. М. Телефанко; за заг. ред. В. В. Луцика. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 640 с. URL:

https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/2806/1/%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%BA%D1%83%D1%80%D0%BE%D1%80%D0%9F%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BE_25-02-20.pdf

21. Рогатюк І. В. Підтримання прокурором публічного обвинувачення в суді: процесуальна тактика в нестандартних умовах. *Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ.* 2017. № 1 (13). С. 87-98.

22. Ряшко О. В., Кундик Н. В. Сутність та етапи реалізації функції обвинувачення в кримінальному провадженні. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ.* 2015. № 1. С. 425-428.

23. Сорока С. Поняття та види обвинувачення в доктрині кримінального процесу. *Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Серія: «Юридичні науки».* № 2 (30), 2021. С. 220-224. URL: <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2021/sep/24817/33.pdf>

24. Сухонос В., Звірко О. Мистецтво обвинувальної промови прокурора. *Вісник Національної академії прокуратури України.* 2012. № 3. С.38-42.

25. Хромова К. Поняття та види завдань органів прокуратури України щодо протидії корупції. *Підприємництво, господарство і право** : Щомісячний науково-практичний господарсько-правовий журнал. 2016. № 2. С. 162-166.

26. Шульган І. І. Окремі аспекти підтримання прокурором публічного обвинувачення. *Юридичний електронний науковий журнал.* 2016. № 6. С. 239. URL: http://lsei.org.ua/6_2016/66.pdf

27. Малихіна С.М. Методичні рекомендації з питань участі прокурорів у підготовчому судовому провадженні. К.: Генеральна прокуратура України, 2012. 52 с.

28. Постанова Великої Палати Верховного Суду від 26 червня 2019 року по справі № 404/6160/16-к. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/82885531>

29. Ухач В.З. Судова риторика: Навч.-метод. посібник. Тернопіль: Інфотехцентр, 2010. 120 с.

ТЕМА 6. ПРОКУРОР У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ В СУДІ ПЕРШОЇ ІНСТАНЦІЇ

Лекційні питання:

1. Завдання прокурора – учасника розгляду кримінального провадження в суді першої інстанції.
2. Участь прокурора у підготовчій частині судового провадження.
3. Участь прокурора в аналізі доказів в судовому кримінальному провадженні.
4. Участь прокурора у кримінальному судовому провадженні в суді присяжних.
5. Участь прокурора у кримінальному провадженні, яке містить відомості, що становлять державну таємницю.

Питання до практичного заняття:

1. Завдання прокурора – учасника розгляду кримінального провадження в суді першої інстанції.
2. Участь прокурора у підготовчій частині судового провадження.
3. Участь прокурора в аналізі доказів в судовому кримінальному провадженні.
4. Участь прокурора у кримінальному судовому провадженні в суді присяжних.
5. Участь прокурора у кримінальному провадженні, яке містить відомості, що становлять державну таємницю.

Теми доповідей і кейси для самостійної роботи:

Завдання для наукових доповідей за темою заняття:

1. Визначити питання, що з'ясовуються суддею при попередньому розгляді справи.
2. Роль прокурора – публічного обвинувача у з'ясуванні і вирішенні цих питань.

3. Зміст доповіді прокурора при попередньому розгляді справи і його думка щодо клопотань, заявлених іншими учасниками судового розгляду.

4. Роль прокурора щодо вирішення суддею питань, що підлягають з'ясуванню.

Завдання 1

Знайдіть в мережі Інтернет відеозаписи судових засідань або онлайн трансляції у кримінальних справах (наприклад, на офіційному сайті Судової влади України: <https://court.gov.ua/affairs/online/>). Проаналізуйте роль прокурора під час розгляду вказаної справи. Оцініть, чи виконав прокурор в повній мірі покладену на нього функцію публічного обвинувачення (якщо ні – обґрунтуйте чому).

Кейс 1.

У призначений час прокурор не з'явився до суду для участі у судовому розгляді. Вислухавши думку інших учасників процесу, головуючий прийняв рішення розпочати розгляд у відсутності сторони обвинувачення. Після перерви на обід прокурор, нарешті, з'явився і виголосив обвинувальну промову, а суд виніс по справі обвинувальний вирок.

Дайте правову оцінку цій ситуації.

Література *нормативно-правові акти*

1. Конституція України : Закон України від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.

2. Конвенція про захист прав людини і основних свобод: підпис. 04 лист.1950 р. *Верховна Рада України*. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004.

3. Кримінальний процесуальний кодекс України: прийн. від 13.04.2012 № 4651-VI. *Верховна Рада України*. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043.

4. Кодекс професійної етики та поведінки прокурорів. Затверджений Всеукраїнською конференцією прокурорів 27 квітня 2017 року. URL: http://www.kdkp.gov.ua/ua/dokuments_vkp.html

5. Рекомендація R (2000) 19 Комітету міністрів Ради Європи щодо ролі прокуратури в системі кримінального судочинства від 6 жовтня 2000 р. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/Rec_2000_19_2000_10_6.pdf

6. Про прокуратуру : Закон України від 14 жовт. 2014 р. № 1697-VII. Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18>.

7. Про загальні засади організації роботи в органах прокуратури України: Наказ Офісу Генерального прокурора від 07.08.2020 № 365. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0365905-20#Text>

8. Про організацію діяльності прокурорів у кримінальному провадженні: Наказ Генерального прокурора України від 30.09.2021 р. № 309. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0309905-21#Text>

9. Стратегія розвитку прокуратури на 2021-2023 рік: Наказ Генерального прокурора України від 16.10.2020 р. № 489. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/strategiya-rozvitku-prokuraturi-na-2021-2023-roki>

спеціальна література:

1. Бабаєва О.В. Підготовче провадження у системі стадій кримінального процесу України: монографія. Харків: Право, 2020. 272 с.

2. Балита Р. І., Блажівський Є. М., Вернидуб І. В., Власова Г. П., Гасвий В. Ф. Підтримання прокурором публічного обвинувачення: підручник. Київ: Нац. Акад. прокуратури України, 2017. 629 с.

3. Басиста І.В. Повноваження прокурора брати участь у судовому розгляді кримінальних проваджень у формі приватного обвинувачення: українське законодавство, судова практика та міжнародний досвід. *Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України: Збірник наукових статей*. 2019. Вип. 50. С.13-25. URL: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/3056/1/%D0%B1%D0%B0%D1%81%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B0.pdf>

4. Беспалько І.Л., Гетьман Г.М. Особливості участі прокурора у судовому провадженні на підставі угод. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022 №3. С 225-231 URL: http://www.lsej.org.ua/3_2022/52.pdf

5. Билиця І. О. Причини та умови виникнення професійної деформації працівників прокуратури. *Правове життя сучасної України* : у 2 т. : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. ювілею акад. С. В. Ківалова (16-17 травня 2014 р., м. Одеса) . 2014-. : Т. 1 . 2014 . 820 с.

6. Вирок Вищого антикорупційного суду від 09 лютого 2023 року у справі № 991/495/23. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/108886564>

7. Ганова Г.О. Притягнення до кримінальної відповідальності неповнолітніх: процесуальне керівництво досудовим розслідуванням та підтримання державного обвинувачення: навч.-практ. посіб. Київ: Нац. акад. прокуратури України : Центр учб. л-ри, 2020. 82 с.

8. Гринюк В. О. Функція обвинувачення в кримінальному провадженні України: теорія та практика: монографія. Київ: Алерта, 2016. 358 с.

9. Кацавець Р. С. Судові промови державного обвинувача та адвоката-захисника у кримінальному судочинстві України: правові, етичні, логічні та мовні аспекти: Монографія. К.: ЦУЛ. 2014. 150 с.

10. Кісліцина І.О. Актуальні питання підтримання прокурором публічного обвинувачення в суді. *Творчий шлях вченого: до 80-річчя професора В.В. Долежана* / уклад.: І. О. Кісліцина, М. О. Деменчук, С.І. Єленич ; відп. ред. Н.М. Бакаянова. Одеса: Юридична література, 2018.

11. Кісліцина І.О. Окремі аспекти підтримання прокурором публічного обвинувачення в суді. *Актуальні питання вітчизняної юриспруденції*. 2018. №6. С. 180-183.

12. Когутич І.І. Окремі аспекти поняття та змісту підготовки (організації роботи) прокурора до підтримання державного обвинувачення. *Прокуратура України в умовах європейської інтеграції: матеріали Міжнародної науково – практичної конференції (19 травня 2016 р.)*. К.: Національна академія прокуратури України, 2016. С. 139 – 142.

13. Колодчин В.В., Туманянц А.Р. Повноваження прокурора в судовому провадженні у першій інстанції: монографія. Харків: ТОВ «Оберіг», 2016. 228 с.

14. Крайнікова О. В. Суб'єкти реалізації функції підтримання обвинувачення в суді. *Право і суспільство*. 2016. № 6. Ч. 2. С. 191–195. URL: http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2016/6_2016/part_2/36.pdf

15. Кримінальний процес України. Академічний курс : у 3 т. Т. 1 : Загальна частина. За ред. академіка НАПрНУ, д-ра юрид. наук, проф. В.Т. Нора, д-ра юрид. наук, проф. Н.Р. Бобечка. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2021. 912 с.

16. Кримінальний процесуальний кодекс України: Науково-практичний коментар. Відп. ред.: С.В. Ківалов, С.М. Міщенко, В.Ю. Захарченко. Х.: Одісей, 2013. 1104 с.

17. Крицька І.О. Окремі питання доведення прокурором в суді допустимості речових доказів. *Часопис Київського університету права*. 2021. № 4. С. 130-135. URL: <https://chasprava.com.ua/index.php/journal/issue/view/85/%E2%84%964-2021>

18. Курганський О. В. Функції органів прокуратури: сьогодення та перспективи. *Правові та інституційні механізми забезпечення розвитку держави та права в умовах євроінтеграції : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (20 травня 2016 р., м. Одеса) : у 2 т. Т. 2 / відп. ред. М. В. Афанасьєва. - Одеса : Юридична література, 2016. С. 137-139.*

19.Лапкін А. В. Закон України «Про прокуратуру». Науково-практичний коментар. Х. : Право, 2015. 680 с.

20.Лапкін А.В. Концептуальні проблеми підтримання публічного обвинувачення в суді прокурором. *Вісник Південного регіонального центру Національної академії правових наук України* № 21 (2019). С. 124-131. URL: https://prc.com.ua/wp-content/uploads/2021/01/vprc_2019_21_18.pdf

21.Лапкін А. В. Прокурор у кримінальному провадженні: теоретичні, правові та організаційно-методичні проблеми : монографія. Харків : Право, 2020. 1304 с.

22.Марчук Н. Принципи участі прокурора в досудовому кримінальному провадженні. *Вісник Національної академії прокуратури України*. 2012. №4. С.43-47.

23.Подкопаєв С. В. Організація та діяльність прокуратури в Україні : монографія. Харків : Право, 2020. 364 с.

24.Про деякі питання дотримання розумних строків розгляду судами цивільних, кримінальних справ і справ про адміністративні правопорушення: постанова Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 17.10.2014 № 11. URL: http://sc.gov.ua/ua/postanovi_zh_2014_rik.html

25.Прокурорське право: навч. посібник / Г. Д. Борецько, О. М. Броневицька, Ю. О. Лісцина, В. В. Луцик, В. В. Навроцька, І. Р. Серкевич, Б. М. Телефанко; за заг. ред. В. В. Луцика. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 640 с. URL: https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/2806/1/%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%BA%D1%83%D1%80%D0%BE%D1%80%D0%9F%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BE_25-02-20.pdf

26.Рогатюк І. В. Підтримання прокурором публічного обвинувачення в суді: процесуальна тактика в нестандартних умовах. *Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ*. 2017. № 1 (13). С. 87-98.

27.Ряшко О. В., Кундик Н. В. Сутність та етапи реалізації функції обвинувачення в кримінальному провадженні. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. 2015. № 1. С. 425-428.

28.Сорока С. Поняття та види обвинувачення в доктрині кримінального процесу. *Вісник Національного університету “Львівська політехніка”*. Серія: «Юридичні науки». № 2 (30), 2021. С. 220-224. URL: <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2021/sep/24817/33.pdf>

29.Сухонос В., Звірко О. Мистецтво обвинувальної промови прокурора. *Вісник Національної академії прокуратури України*. 2012. № 3. С.38-42.

30.Толочко О. Європейські вимоги щодо гуманізації кримінального процесу України. *Вісник Національної академії прокуратури України*. 2012. № 1. С.57-61.

31.Хромова К. Поняття та види завдань органів прокуратури України щодо протидії корупції. *Підприємництво, господарство і право** : Щомісячний науково-практичний господарсько-правовий журнал. 2016. № 2. С. 162-166.

32.Шульган І. І. Окремі аспекти підтримання прокурором публічного обвинувачення. *Юридичний електронний науковий журнал*. 2016. № 6. С. 239. URL: http://lsej.org.ua/6_2016/66.pdf

33.Малихіна С.М. Методичні рекомендації з питань участі прокурорів у підготовчому судовому провадженні. К.: Генеральна прокуратура України, 2012. 52 с.

34.Постанова Великої Палати Верховного Суду від 26 червня 2019 року по справі № 404/6160/16-к. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/82885531>

35. Ухач В.З. Судова риторика: Навч.-метод. посібник. Тернопіль: Інфотехцентр, 2010. 120 с.

ТЕМА 7. МОТИВИ ТА ПІДСТАВИ ЗМІНИ ПРОКУРОРОМ ОБВИНУВАЧЕННЯ В СУДІ, ВІДМОВА ВІД ОБВИНУВАЧЕННЯ, ВИСУНЕННЯ ДОДАТКОВОГО ОБВИНУВАЧЕННЯ

Лекційні питання:

1. Мотиви та підстави для зміни прокурором обвинувачення в суді.
2. Мотиви та підстави для відмови прокурора від публічного обвинувачення в суді.
3. Мотиви та підстави для висунення додаткового обвинувачення.
4. Погодження питань, пов'язаних зі зміною обвинувачення, відмовою від обвинувачення, висунення додаткового обвинувачення.

Питання до практичного заняття:

1. Мотиви та підстави для зміни прокурором обвинувачення в суді.
2. Мотиви та підстави для відмови прокурора від публічного обвинувачення в суді.
3. Мотиви та підстави для висунення додаткового обвинувачення.
4. Погодження питань, пов'язаних зі зміною обвинувачення, відмовою від обвинувачення, висунення додаткового обвинувачення.

Теми доповідей і кейси для самостійної роботи:

Завдання для наукових доповідей за темою заняття:

1. Участь прокурора-обвинувача у вирішенні питань, пов'язаних з пред'явленням нового обвинувачення.
2. Зміна прокурором обвинувачення в суді.
3. Зміст і порядок винесення постанови про зміну обвинувачення.
4. Відмова прокурора-обвинувача від обвинувачення.

Кейс 1

У кримінальному судовому провадженні розглядалася справа стосовно підприємця Н., який, перебуваючи за кермом автомобіля в стані алкогольного сп'яніння, збив на зупинці громадського транспорту трьох громадян, з яких один загинув. Адвокат, який представляв інтереси потерпілого, заявив відвід прокурору, який мав намір підтримувати публічне обвинувачення з таких мотивів: по-перше, прокурор за рахунок фірми, яку очолював Н., повністю оновив меблі у своєму робочому кабінеті і придбав цінну оргтехніку; по-друге, під час досудового розслідування він двічі намагався незаконно закрити кримінальне провадження; по-третє, підозрюваного звільнили з-під варти, після чого він став загрожувати свідкам.

Дайте правову оцінку ситуації. Чи можливий відвід прокурора у даному випадку? Які є підстави для відводу прокурора?

Кейс 2

У судовому засіданні під час розгляду кримінальної справи по суті прокурор дійшов висновку про відсутність вини обвинуваченого у кримінальному правопорушенні. Про це прокурор заявив під час судового розгляду та додав, що він відмовляється від підтримання публічного обвинувачення та покину залу судового розгляду.

5. Дайте правову оцінку ситуації. Чи законними є дії прокурора? Які є підстави для відмови прокурора-обвинувача від обвинувачення? Якими є наслідки відмови прокурора від підтримання публічного обвинувачення?

Література ***нормативно-правові акти***

1. Конституція України : Закон України від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Конвенція про захист прав людини і основних свобод: підпис. 04 лист.1950 р. *Верховна Рада України*. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004.
3. Кримінальний процесуальний кодекс України: прийн. від 13.04.2012 № 4651-VI. *Верховна Рада України*. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043.
4. Кодекс професійної етики та поведінки прокурорів. Затверджений Всеукраїнською конференцією прокурорів 27 квітня 2017 року. URL: http://www.kdkp.gov.ua/ua/dokuments_vkp.html
5. Рекомендація R (2000) 19 Комітету міністрів Ради Європи щодо ролі прокуратури в системі кримінального судочинства від 6 жовтня 2000 р. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/Rec_2000_19_2000_10_6.pdf
6. Про прокуратуру : Закон України від 14 жовт. 2014 р. № 1697-VII. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18>.
7. Про загальні засади організації роботи в органах прокуратури України: Наказ Офісу Генерального прокурора від 07.08.2020 № 365. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0365905-20#Text>
8. Про організацію діяльності прокурорів у кримінальному провадженні: Наказ Генерального прокурора України від 30.09.2021 р. № 309. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0309905-21#Text>
9. Стратегія розвитку прокуратури на 2021-2023 рік: Наказ Генерального прокурора України від 16.10.2020 р. № 489. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/strategiya-rozvitku-prokuraturi-na-2021-2023-roki>

спеціальна література:

1. Балита Р. І., Блажівський Є. М., Вернидуб І. В., Власова Г. П., Гаєвий В. Ф. Підтримання прокурором публічного обвинувачення: підручник. Київ: Нац. Акад. прокуратури України, 2017. 629 с.
2. Басиста І.В. Повноваження прокурора брати участь у судовому розгляді кримінальних проваджень у формі приватного обвинувачення: українське законодавство, судова практика та міжнародний досвід. *Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України: Збірник наукових статей*. 2019. Вип. 50. С.13-25. URL: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/3056/1/%D0%B1%D0%B0%D1%81%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B0.pdf>

3. Беспалько І.Л., Гетьман Г.М. Особливості участі прокурора у судовому провадженні на підставі угод. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022 №3. С 225-231 URL: http://www.lsej.org.ua/3_2022/52.pdf
4. Білоусова К., Калачова О. Відмова від державного обвинувачення та заміна обвинувачення прокурором у суді у світлі реформування кримінального процесуального законодавства. *Вісник прокуратури*. 2012. № 12. С.45-50.
5. Гринюк В. О. Проблеми зміни обвинувачення прокурором під час судового розгляду. *Порівняльно-аналітичне право*. 2016. № 2. С. 203-206.
6. Грушевська М.І. Поняття та загальна характеристика відмови прокурора від підтримання державного обвинувачення. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2016. № 3. Т. 2. С. 100–103.
7. Дьомін Ю. Особливості підтримання державного обвинувачення за новим кримінальним процесуальним законодавством України. *Вісник прокуратури*. 2012. № 11. С.7-13.
8. Каракач П., Ковальова Я. Деякі питання суті державного обвинувачення за новим Кримінальним процесуальним кодексом України. *Вісник прокуратури*. 2012. № 11. С.26-32.
9. Кахновець С.О. Угляд прокурора у кримінальному провадженні. Дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09. Львів. 2021. 230 с. URL: <https://law.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/Dis-1.pdf>
10. Кацавець Р. С. Судові промови державного обвинувача та адвоката-захисника у кримінальному судочинстві України: правові, етичні, логічні та мовні аспекти: Монографія. К.: ЦУЛ. 2014. 150 с.
11. Кісліцина І.О. Актуальні питання підтримання прокурором публічного обвинувачення в суді. *Творчий шлях вченого: до 80-річчя професора В.В. Долежана* / уклад.: І. О. Кісліцина, М. О. Деменчук, С.І. Єленич ; відп. ред. Н.М. Бакаянова. Одеса: Юридична література, 2018.
12. Кісліцина І.О. Окремі аспекти підтримання прокурором публічного обвинувачення в суді. *Актуальні питання вітчизняної юриспруденції*. 2018. №6. С. 180-183.
13. Косюта М.В. Актуальні питання підтримання державного обвинувачення в суді. *Перспективи судово-правової реформи в Україні: зб. наук. публікацій*. Одеса: Юрид. літ., 2009. С. 252-262.
14. Кунченко А.А., Бережний О.І. Зміна обвинувачення прокурором в суді першої інстанції. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2021. №10. С. 513-517. URL: http://www.lsej.org.ua/10_2021/136.pdf
15. Лапкін А.В. Закон України «Про прокуратуру». Науково-практичний коментар. Х. : Право, 2015. 680 с.
16. Лапкін А.В. Концептуальні проблеми підтримання публічного обвинувачення в суді прокурором. *Вісник Південного регіонального центру Національної академії правових наук України* № 21 (2019). С. 124-

131. URL: https://prc.com.ua/wp-content/uploads/2021/01/vprc_2019_21_18.pdf

17.Лапкін А. В. Прокурор у кримінальному провадженні: теоретичні, правові та організаційно-методичні проблеми : монографія. Харків : Право, 2020. 1304 с.

18.Мудрак І. В. Судова промова прокурора при відмові від підтримання державного обвинувачення. *Правове життя сучасної України : у 2 т. : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. ювілею акад. С. В. Ківалова (16-17 травня 2014 р., м. Одеса) . 2014-. : Т. 1 . 2014 . 820 с. С. 691-693.*

19.Немчинов Є. С. Участь прокурора у кримінальному процесуальному доказуванні під час судового провадження. Дис. Канд. юрид. наук: 081 «Право». Одеса, 2021. 249 с.

20.Ніколайчук Г.А. Повноваження прокурора та їх реалізація у судовому провадженні. Дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09. Львів, 2019. 262 с.

21.Постанова у справі № 295/12923/19-к від 12 квітня 2021 р. *Єдиний державний реєстр судових рішень*. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/96545149>.

22.Рогатюк І. В. Підтримання прокурором публічного обвинувачення в суді: процесуальна тактика в нестандартних умовах. *Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ*. 2017. № 1 (13). С. 87-98.

23.Сляднєва К.А. Відмова прокурора від підтримання державного обвинувачення як форма реалізації диспозитивності. *Порівняльно-аналітичне право*. 2018. № 6. С. 338-342. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2018/6/62.pdf>

24.Смокович Ю. Окремі аспекти інституту відмови від обвинувачення. *Вісник прокуратури*. 2012. № 6. С. 65-79.

25.Торбас О. Застосування розсуду прокурором у процесі істотної зміни обвинувачення в суді. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. № 7. С. 338- 342. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2020/7/59.pdf>

ТЕМА 8. ОБВИНУВАЛЬНА ПРОМОВА ПРОКУРОРА ТА ЇЇ ЗНАЧЕННЯ. УЧАСТЬ ПРОКУРОРА У СУДОВИХ ДЕБАТАХ

Лекційні питання:

1. Підготовка обвинувача до судових дебатів.
2. Загальні вимоги до обвинувальної промови прокурора.
3. Структура обвинувальної промови прокурора.
4. Етика мовленнєвої поведінки та мовний етикет прокурора.

5. Переконливість судової промови.
6. Культура поведінки у суді. Механізм реагування прокурора на незаконні та неетичні дії інших учасників судового процесу.

Питання до практичного заняття:

1. Підготовка обвинувача до судових дебатів.
2. Загальні вимоги до обвинувальної промови прокурора.
3. Структура обвинувальної промови прокурора.
4. Етика мовленнєвої поведінки та мовний етикет прокурора.
5. Переконливість судової промови.
6. Культура поведінки у суді. Механізм реагування прокурора на незаконні та неетичні дії інших учасників судового процесу.

Теми доповідей і кейси для самостійної роботи:

Завдання для наукових доповідей за темою заняття:

1. Значення і мета участі публічного обвинувача в судових дебатах.
2. Підготовка до судових дебатів.
3. Загальні вимоги до обвинувальної промови прокурора.
4. Механізм переконливості промови.
5. Загальна культура судової промови.
6. Культура поведінки у суді.
7. Морально-етичні та естетичні вимоги до судового риторика та промови.

Завдання 1.

Написання судової промови та виступ із промовою у модельному судовому засіданні.

Варіант 1. Знайти в Єдиному реєстрі судових рішень рішення у кримінальній справі, проаналізувати це рішення та підготувати письмовий проєкт судової промови прокурора.

Варіант 2. Студенти розбиваються на пари, отримують від викладача фабулу справи (або пропонують фабулу самостійно), один із студентів готує обвинувальну промову прокурора, інший студент із пари – готує захисну промову адвоката. Аудиторія та викладач оцінює, хто із студентів був більш переконливий під час виступу із промовою.

Завдання 2.

Знайти в мережі інтернет відеозапис судового засідання за участі прокурора (або фрагменти судового засідання) та проаналізувати виступ прокурора з точки зору відповідності нормам законодавства та нормам етики прокурора. Відповідь слід обґрунтувати з посиланням на норми чинного законодавства.

Кейс 1

У судовому засіданні під час розгляду резонансної справи були присутні представники громадськості та ЗМІ, які здійснювали відеозйомку судового засідання. Під час виступу прокурора з обвинувальною промовою деякі з присутніх осіб викрикували різні фрази, виражаючи свою незгоду із словами прокурора. Прокурор у відповідь використав образливу репліку на адресу одного з представників ЗМІ, використавши нецензурну лексику. Представник ЗМІ опублікував цю репліку прокурора у своїх соціальних мережах та направив скаргу до відповідного органу, що здійснює дисциплінарне провадження щодо прокурорів.

Дайте правову оцінку ситуації. Які існують етичні вимоги до поведінки прокурора у судовому засіданні? Які можливі наслідки для прокурора у цій ситуації?

Література

нормативно-правові акти

1. Конституція України : Закон України від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Європейські інструкції з питань етики та поведінки прокурорів (Будапештські принципи, ухвалені Конференцією генеральних прокурорів країн – членів Ради Європи у 2005 році). URL: <https://rm.coe.int/conference-of-prosecutors-general-of-europe-6th-session-organised-by-t/16807204b5>
3. Керівні принципи ООН щодо ролі прокурорів, прийняті на Восьмому конгресі ООН у 1990 році. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_859
4. Кодекс поведінки посадових осіб з підтримання правопорядку, прийнятий 34-ю сесією Генеральної Асамблеї ООН 17 грудня 1979 року. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_282
5. Конвенція про захист прав людини і основних свобод: підпис. 04 лист.1950 р. *Верховна Рада України*. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004.

6. Кримінальний процесуальний кодекс України: прийн. від 13.04.2012 № 4651-VI. *Верховна Рада України*. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043.

7. Кодекс професійної етики та поведінки прокурорів. Затверджений Всеукраїнською конференцією прокурорів 27 квітня 2017 року. URL: http://www.kdkp.gov.ua/ua/dokuments_vkp.html

8. Рекомендація R (2000) 19 Комітету міністрів Ради Європи щодо ролі прокуратури в системі кримінального судочинства від 6 жовтня 2000 р. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/Rec_2000_19_2000_10_6.pdf

9. Про прокуратуру : Закон України від 14 жовт. 2014 р. № 1697-VII. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18>.

10. Про роль прокуратури в системі кримінального судочинства: Рекомендація R (2000) 19 Комітету міністрів – держав-членів Ради Європи від 6 жовтня 2000 року. URL: <https://goo.gl/dmMey9>

11. Про загальні засади організації роботи в органах прокуратури України: Наказ Офісу Генерального прокурора від 07.08.2020 № 365. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0365905-20#Text>

12. Про організацію діяльності прокурорів у кримінальному провадженні: Наказ Генерального прокурора України від 30.09.2021 р. № 309. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0309905-21#Text>

13. Стратегія розвитку прокуратури на 2021-2023 рік: Наказ Генерального прокурора України від 16.10.2020 р. № 489. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/strategiya-rozvitku-prokuraturi-na-2021-2023-roki>

14. Стандарти професійної відповідальності та виклади основних обов'язків і прав прокурорів, ухвалені Міжнародною асоціацією прокурорів у 1999 році. URL: http://www.iap-association.org/getattachment/eb82f65f-0d44-4df4-a15b-53cbf779dd7a/IAP-Standards_ukraine.aspx

спеціальна література:

1. Балита Р. І., Блажівський Є. М., Вернидуб І. В., Власова Г. П., Гаєвий В. Ф. Підтримання прокурором публічного обвинувачення: підручник. Київ: Нац. Акад. прокуратури України, 2017. 629 с.

2. Билиця І. О. Роль професійної етики в діяльності прокурорів. *Правове життя сучасної України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф.* (Одеса, 17 верес. 2018 р.) . 2018 . 392 с. С. 290-292.

3. Билиця І. О. Місце професійної етики прокурора в реформуванні органів прокуратури. *Правове життя сучасної України : у 2 т. : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф.* (Одеса, 17 трав. 2019 р.) . 2019. : Т. 2 . 2019. 788 с. С. 97-99.

4. Билиця І. О. Професійна етика прокурора: монографія. Одеса: Юрид. л-ра, 2015. 184 с.

5. Билиця І. О. Професійний етикет прокурора як складова професійної етики прокурора. *Правові та інституційні механізми забезпечення розвитку України в умовах європейської інтеграції : в 2 т. : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф.* (м. Одеса, 18 трав. 2018 р.) . 2018. : Т. 2 . 2018 . 784 с. С. 129-131.
6. Билиця І. Етичні аспекти взаємовідносин прокурора та судді в межах кримінального судочинства. *Юридичний вісник : щоквартальний журнал.* 2015. № 4. С. 175-179.
7. Бобечко Н.Р. Судові дебати у кримінальному провадженні: суть, завдання, значення, зміст. *Право і суспільство.* 2022. №4. С. 378-386. URL: http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2022/4_2022/55.pdf
8. Збірник рішень Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії прокурорів у дисциплінарному провадженні (за 2017 рік) / упоряд.: С. В. Подкопаєв, С. В. Гриненко. Харків : Право, 2018. 944 с.
9. Кацавець Р. С. Судові промови державного обвинувача та адвоката-захисника у кримінальному судочинстві України: правові, етичні, логічні та мовні аспекти: Монографія. К.: ЦУЛ. 2014. 150 с.
10. Кісліцина І.О. Проблемні аспекти участі адвоката та прокурора при укладенні угоди про визнання винуватості. *Адвокатура: минуле, сучасність та майбутнє: матеріали VII Міжнар. наук.-практ. конф.* (м. Одеса, 10 лист. 2017 р.), відп. ред. Н.М. Бакаянова. Одеса : Видав. дім «Гельветика», 2017. 792 с. С. 436-438.
11. Ковбаса В., Хмеленко К. Професійна етика прокурора України. *Верховенство права: доктрина і практика в умовах сучасних світових викликів: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф.* (м. Дніпро, 25 лютого 2021 р.). Дніпро: ДДУВС, 2021. С. 23-26. URL: <https://er.dduvs.in.ua/jspui/bitstream/123456789/6233/1/3.pdf>
12. Кравчук В. Правила професійної етики у діяльності прокурорів. *Публічне право : Науково-практичний юридичний журнал.* 2018. № 4. С. 23-29.
13. Курбатова І.С. Прокурор у кримінальному судочинстві: теоретичні та прикладні проблеми реалізації державою конституційних прав людини і громадянина [Текст] : монографія. Ун-т держ. фіск. служби України. Ірпінь : Ун-т держ. фіск. служби Укр., 2020. 369 с.
14. Лапкін А. В. Закон України «Про прокуратуру». Науково-практичний коментар. Х. : Право, 2015. 680 с.
15. Лапкін А.В. Концептуальні проблеми підтримання публічного обвинувачення в суді прокурором. *Вісник Південного регіонального центру Національної академії правових наук України* № 21 (2019). С. 124-131. URL: https://prc.com.ua/wp-content/uploads/2021/01/vprc_2019_21_18.pdf

16. Лапкін А. В. Прокурор у кримінальному провадженні: теоретичні, правові та організаційно-методичні проблеми : монографія. Харків : Право, 2020. 1304 с.

17. Немчинов Є. С. Участь прокурора у кримінальному процесуальному доказуванні під час судового провадження. Дис. ... доктора філософії: 081 «Право». Одеса, 2021. 249 с.

18. Ніколайчук Г.А. Повноваження прокурора та їх реалізація у судовому провадженні. Дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09. Львів, 2019. 262 с.

19. Постанова Першої судової палати Касаційного кримінального суду у складі: Верховного Суду у справі № 727/13085/18 від 19 липня 2022 р. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/105359481>

20. Сухонос В., Звірко О. Мистецтво обвинувальної промови прокурора. *Вісник Національної академії прокуратури України*. 2012. № 3. С.38-42.

21. Сухонос В. Комунікативний аспект обвинувальної промови в судових дебатах. *Вісник прокуратури*. 2012. № 9. С. 86-92.

22. Ясинок М. М. Судові дебати: право, психологія, риторика: монографія. К.: Алерта, 2014. 171 с. URL: <https://law.lnu.edu.ua/wpcontent/uploads/2020/04/Sudovi-debaty-Psykholohiia-Monohrafiia.pdf>

ТЕМА 9. ТАКТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПІДТРИМАННЯ ПРОКУРОРОМ ПУБЛІЧНОГО ОБВИНУВАННЯ В РІЗНИХ КАТЕГОРІЯХ СПРАВ

Лекційні питання:

1. Підтримання публічного обвинувачення у кримінальних провадженнях щодо угод про примирення між потерпілим та підозрюваним чи обвинуваченим, та про визнання винуватості між прокурором і підозрюваним.

2. Специфіка підтримання публічного обвинувачення в кримінальних провадженнях в формі приватного обвинувачення.

3. Особливості підтримання публічного обвинувачення щодо окремих категорій осіб.

4. Особливості підтримання публічного обвинувачення щодо неповнолітніх.

5. Особливості участі прокурора у розгляді судом клопотань про застосування примусових заходів медичного характеру.

6. Особливості участі прокурора у розгляді кримінальних проступків.
7. Особливості участі прокурора у суді присяжних.

Питання до практичного заняття:

1. Підтримання публічного обвинувачення у кримінальних провадженнях щодо угод про примирення між потерпілим та підозрюваним чи обвинуваченим, та про визнання винуватості між прокурором і підозрюваним.
2. Специфіка підтримання публічного обвинувачення в кримінальних провадженнях в формі приватного обвинувачення.
3. Особливості підтримання публічного обвинувачення щодо окремих категорій осіб.
4. Особливості підтримання публічного обвинувачення щодо неповнолітніх.
5. Особливості участі прокурора у розгляді судом клопотань про застосування примусових заходів медичного характеру.
6. Особливості участі прокурора у розгляді кримінальних проступків.
7. Особливості участі прокурора у суді присяжних.

Теми доповідей і кейси для самостійної роботи:

Завдання для наукових доповідей за темою заняття:

1. Участь прокурора у кримінальному провадженні на підставі угоди про визнання винуватості.
2. Участь прокурора у кримінальному провадженні на підставі угоди про примирення.
3. Особливості участі прокурора у підтриманні обвинувачення щодо неповнолітніх.

Кейс 1

При розгляді справи про вчинення суспільно небезпечного діяння з'ясувалося, що воно було вчинено осудною особою, яка захворіла на психічну хворобу, що виключає можливість застосування кримінального покарання.

Варіант іншої ситуації: суспільно небезпечне діяння було вчинене особою в стані неосудності, але на час розгляду судом клопотання про

застосування примусових заходів медичного характеру ця людина одужала.

Дайте правову оцінку ситуації. Якої позиції має дотримуватися прокурор в першому і другому випадках?

Кейс 2

У ході досудового розслідування справи про крадіжку не вдалося добути достатньо доказів для підтвердження того, що вказане кримінальне правопорушення вчинила особа, яка є підозрюваним у вказаній справі. Під час судового розгляду прокурор дійшов висновку, що крадіжку могла вчинити інша особа, а не обвинувачений у вказаній справі. Прокурор, запропонував обвинуваченому укласти угоду про визнання винуватості, пообіцявши, що обвинувачений отримає лише умовний термін, а не реальне позбавлення волі.

Дайте правову оцінку ситуації. В яких випадках та на якому етапі може бути укладена угода про визнання винуватості? Чи може суд затвердити угоду про визнання винуватості у вказаному випадку?

Література нормативно-правові акти

1. Конституція України : Закон України від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
2. Конвенція про захист прав людини і основних свобод: підпис. 04 лист.1950 р. *Верховна Рада України*. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004.
3. Кримінальний процесуальний кодекс України: прийн. від 13.04.2012 № 4651-VI. *Верховна Рада України*. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043.
4. Кодекс професійної етики та поведінки прокурорів. Затверджений Всеукраїнською конференцією прокурорів 27 квітня 2017 року. URL: http://www.kdkp.gov.ua/ua/dokuments_vkp.html
5. Рекомендація R (2000) 19 Комітету міністрів Ради Європи щодо ролі прокуратури в системі кримінального судочинства від 6 жовтня 2000 р. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/Rec_2000_19_2000_10_6.pdf
6. Про прокуратуру : Закон України від 14 жовт. 2014 р. № 1697-VII. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18>.
7. Про загальні засади організації роботи в органах прокуратури України: Наказ Офісу Генерального прокурора від 07.08.2020 № 365. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0365905-20#Text>

8. Про організацію діяльності прокурорів у кримінальному провадженні: Наказ Генерального прокурора України від 30.09.2021 р. № 309. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0309905-21#Text>

9. Про особливості виконання функцій прокуратури з питань захисту інтересів дітей та протидії насильству : Наказ Генерального прокурора № 509 від 04.11.2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0509905-20#Text>

спеціальна література:

1. Великодний Д. В. Укладання угоди про визнання винуватості між прокурором та підозрюваним чи обвинуваченим. *Митна справа (Митний комплект) : Митні правила*. 2014. № 5 (ч. 2 кн. 2). С. 90-96.

2. Денисова Т.В., Крикунов О.В. Інтерес у результатах справи як підстава для самовідводу в кримінальному процесі. *Судова апеляція*. 2012. № 1. С.78 – 84.

3. Добровольська О. Г. Проблема кримінального провадження на підставі угоди про примирення. *Право і суспільство**. 2014. №5. С. 217-221.

4. Долежан В. Проблеми участі прокурора у кримінальному судочинстві в аспекті судової реформи. *Право України*. 2010. № 5. С. 48-54.

5. Іванов А. Питання кримінального провадження у формі приватного обвинувачення. *Вісник Національної асоціації адвокатів України : Офіційний бюлетень Національної асоціації адвокатів України*. 2015. №3. С. 32-35.

6. Каланжов В.І. Взаємодія з присяжними в кримінальному процесі. *Юридичний портал*. 2020. URL: https://protocol.ua/ua/vzaemodiya_z_prisyagnimi_v_kriminalnomu_protsesi/

7. Кацавець Р. С. Судові промови державного обвинувача та адвоката-захисника у кримінальному судочинстві України: правові, етичні, логічні та мовні аспекти: Монографія. - К.: ЦУЛ. 2021. 150 с.

8. Кісліцина І. Про поняття та історичний аспект розвитку інституту укладання угод про визнання винуватості у світовій й вітчизняній науці та юридичній практиці. *Юридичний вісник : щоквартальний журнал*. 2014. № 4. С. 273-278.

9. Кісліцина І. О. Роль прокурора у кримінальному провадженні на підставі угод про визнання винуватості: питання теорії і практики: дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.10. Одеса, 2018. 217 с.

10. Кісліцина І. О. Роль прокурора при укладанні угод про визнання винуватості: зарубіжний досвід. *Правове життя сучасної України : у 2 т. : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. ювілею акад. С. В. Ківалова* (Одеса, 16-17 травня 2014 р.) . 2014-. : Т. 1 . 2014 . 820 с. С. 225-227.

11. Кісліцина І.О. Прокурор – гарант дотримання прав людини та основних засад судочинства при укладанні угод про визнання винуватості. *Підприємництво, господарство і право** : Щомісячний науково-практичний господарсько-правовий журнал. 2016. № 7. С. 173-178.

12. Клопотання прокурора у кримінальному провадженні: наук-практ. посіб. за ред. д-ра юрид. наук, професора Столітнього А. В., канд. юрид. наук, доцента Туркота М. С. вид. 3-с., переробл. та допов. Київ: , 2022. 265 с.

13. Колесник В. А. Процесуальна визначеність повноважень слідчого, прокурора, суду в кримінальному провадженні щодо застосування примусових заходів медичного характеру. *Вісник Академії адвокатури України*. 2014. №3. С. 40-45.

14. Кошинець В.В., Наливайко Є.О. Процесуальна діяльність прокурора в суді присяжних: проблеми та шляхи вирішення. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Юриспруденція*. 2020 № 46. С. 170-173. URL: <http://www.vestnik-pravo.mgu.od.ua/archive/juspradenc46/37.pdf>

15. Курбатова І.С. Прокурор у кримінальному судочинстві: теоретичні та прикладні проблеми реалізації державою конституційних прав людини і громадянина [Текст] : монографія. Ун-т держ. фіск. служби України. Ірпінь : Ун-т держ. фіск. служби Укр., 2020. 369 с.

16. Лапкін А. В. Закон України «Про прокуратуру». Науково-практичний коментар. Х. : Право, 2015. 680 с.

17. Лапкін А.В. Концептуальні проблеми підтримання публічного обвинувачення в суді прокурором. *Вісник Південного регіонального центру Національної академії правових наук України* № 21 (2019). С. 124-131. URL: https://prc.com.ua/wp-content/uploads/2021/01/vprc_2019_21_18.pdf

18. Лапкін А. В. Прокурор у кримінальному провадженні: теоретичні, правові та організаційно-методичні проблеми : монографія. Харків : Право, 2020. 1304 с.

19. Малихіна С.М. Методичні рекомендації «Участь прокурора у кримінальному провадженні щодо застосування примусових заходів медичного характеру К.: Генеральна прокуратура України, 2014. 84 с.

20. Наукове та законодавче забезпечення реалізації концепції кримінальних проступків : монографія / за заг. ред. : С. В. Ківалова, В. О. Тулякова ; НУ "ОЮА", авт. кол.: С. В. Ківалов, В. О. Туляков, Н. А. Мирошниченко та ін. Одеса : Юрид. л-ра, 2014. 177 с.

21. Особливості здійснення кримінальних проваджень щодо неповнолітніх. Навчально-методичний посібник за заг. ред. Щепоткіної В.В., Слущкої Т.І. 2017. 238 с. URL: <http://nsj.gov.ua/files/1509455828%D0%9E%D1%81%D0%BE%D0%B1%D0%BB%D0%B8%D0%B2%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96%20%D0%>

[B7%D0%B4%D1%96%D0%B9%D1%81%D0%BD%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%BA%D1%80%D0%B8%D0%BC%D1%96%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8%D1%85%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D0%B4%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D1%8C%20%D1%89%D0%BE%D0%B4%D0%BE%20%D0%BD%D0%B5%D0%BF%D0%BE%D0%B2%D0%BD%D0%BE%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%96%D1%85.pdf](https://revestr.court.gov.ua/Review/101584463)

22. Перепелиця С. І. Кримінальне провадження у формі приватного обвинувачення : монографія; Нац. юрид. ун-т ім. Я. Мудрого. Харків : Право, 2015. 184 с.

23. Постанова колегії суддів Другої судової палати Касаційного кримінального суду, що діє у складі Верховного Суду від 23.11.2021 у справі №510/1347/20. URL: <https://revestr.court.gov.ua/Review/101584463>

24. Скрябін О. М. Суд присяжних за новим Кримінальним процесуальним кодексом України. *Актуальні проблеми держави і права** : зб. наук. праць . 1994- 2014. Вип. 72 . 522 с. С. 400-406.

25. Щерба В.М., Юхно О.О. Кримінальне провадження в суді присяжних: монографія / За загальною редакцією доктора юридичних наук, професора О.О. Юхна. Харків: Панов, 2018. 274 с.

26. Юрчишин В.М. Процесуальні засади участі прокурора у кримінальних провадженнях про корупційні злочини: монографія. Чернівець. юрид. ін-т Нац. ун-ту "Одес. юрид. акад.". Чернівці : Технодрук, 2021. 187 с.

ТЕМА 10. РОЛЬ ПРОКУРОРА ПРИ ПІДТРИМАННІ ПУБЛІЧНОГО ОБВИНУВАЧЕННЯ В СУДІ АПЕЛЯЦІЙНОЇ ТА КАСАЦІЙНОЇ ІНСТАНЦІЇ

Лекційні питання:

1. Право прокурора на оскарження судових рішень. Підстави для апеляційного оскарження судових рішень прокурором.
2. Роль прокурора при розгляді скарг судом апеляційної інстанції.
3. Підстави і порядок відмови прокурорів від апеляційних скарг, внесення до них змін і доповнень.
4. Суб'єкти участі з боку прокуратури у розгляді скарг в судах апеляційної та касаційної інстанції.
5. Підстави для касаційного оскарження судових рішень, порядок звернення прокурора з касаційною скаргою.
6. Роль прокурора при розгляді скарг судом апеляційної інстанції.
7. Підстави і порядок відмови прокурорів від касаційних скарг, внесення до них змін і доповнень.

Питання до практичного заняття:

1. Право прокурора на оскарження судових рішень. Підстави для апеляційного оскарження судових рішень прокурором.
2. Роль прокурора при розгляді скарг судом апеляційної інстанції.
3. Підстави і порядок відмови прокурорів від апеляційних скарг, внесення до них змін і доповнень.
4. Суб'єкти участі з боку прокуратури у розгляді скарг в судах апеляційної та касаційної інстанції.
5. Підстави для касаційного оскарження судових рішень, порядок звернення прокурора з касаційною скаргою.
6. Роль прокурора при розгляді скарг судом апеляційної інстанції.
7. Підстави і порядок відмови прокурорів від касаційних скарг, внесення до них змін і доповнень.

Теми доповідей і кейси для самостійної роботи:

Завдання для наукових доповідей за темою заняття:

1. Організація своєчасного оскарження прокурорами всіх рівнів незаконних і необґрунтованих судових рішень по кримінальних провадженнях.
2. Способи узагальнення практики апеляційного і касаційного оскарження прокурорами судових рішень по кримінальних провадженнях.
3. Основні критерії оцінки ефективності здійснення прокурором своїх повноважень у кримінальному провадженні.

Завдання 1

Знайдіть в Єдиному держаному реєстрі судових рішень рішення апеляційного суду з кримінальних справ, в яких прокурор оскаржував виправдувальний вирок, винесений судом першої інстанції.

Проаналізуйте це рішення. Чи є підстави для апеляційної скарги в цій ситуації?

Складіть проект апеляційної скарги прокурора по знайденій Вами фабулі.

Кейс 1

Прокурор, який брав участь у підтриманні публічного обвинувачення в суді першої інстанції, ознайомившись із вироком по справі, дійшов висновку про наявність підстав для подання апеляційної скарги.

Складіть план дій прокурора в даній ситуації.

Література нормативно-правові акти

1. Конституція України : Закон України від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
2. Конвенція про захист прав людини і основних свобод: підпис. 04 лист.1950 р. *Верховна Рада України*. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004.
3. Кримінальний процесуальний кодекс України: прийн. від 13.04.2012 № 4651-VI. *Верховна Рада України*. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043.
4. Кодекс професійної етики та поведінки прокурорів. Затверджений Всеукраїнською конференцією прокурорів 27 квітня 2017 року. URL: http://www.kdkp.gov.ua/ua/dokuments_vkp.html
5. Рекомендація R (2000) 19 Комітету міністрів Ради Європи щодо ролі прокуратури в системі кримінального судочинства від 6 жовтня 2000 р. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/Rec_2000_19_2000_10_6.pdf
6. Про прокуратуру : Закон України від 14 жовт. 2014 р. № 1697-VII. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18>.
7. Про загальні засади організації роботи в органах прокуратури України: Наказ Офісу Генерального прокурора від 07.08.2020 № 365. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0365905-20#Text>
8. Про організацію діяльності прокурорів у кримінальному провадженні: Наказ Генерального прокурора України від 30.09.2021 р. № 309. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0309905-21#Text>
9. Стратегія розвитку прокуратури на 2021-2023 рік: Наказ Генерального прокурора України від 16.10.2020 р. № 489. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/strategiya-rozvitku-prokuraturi-na-2021-2023-roki>

спеціальна література:

1. Балита Р. І., Блажівський Є. М., Вернидуб І. В., Власова Г. П., Гаєвий В. Ф. Підтримання прокурором публічного обвинувачення: підручник. Київ: Нац. Акад. прокуратури України, 2017. 629 с.
2. Гринюк В. О. Функція обвинувачення в кримінальному провадженні України: теорія та практика: монографія. Київ: Алерта, 2016. 358 с.

3. Долежан В. В. Завдання та порядок участі прокурора в перегляді судових рішень у кримінальних справах. Долежан В. В. Завдання і порядок участі прокурора в перегляді судових рішень у кримінальних справах *Правове життя сучасної України : матеріали Міжнар. наук. конф. проф.-викл. та аспірант. складу* (м. Одеса, 16-17 травня 2013 р.) / відп. за вип. В. М. Дрьомін ; НУ "ОЮА". Півд. регіон. центр НАПрН України. - Одеса : Фенікс, 2013. - Т. 2. - С. 212-214.

4. Євмін А. М. Участь прокурора під час касаційного оскарження судових рішень у кримінальному провадженні. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Юридичні науки»*. Вип. 6-1. Т. 4. 2014. С. 45–48. URL: http://www.lj.kherson.ua/2014/pravo06/part_4/10.pdf;

5. Кахновець С.О. Угляд прокурора у кримінальному провадженні. Дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09. Львів. 2021. 230 с. URL: <https://law.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/Dis-1.pdf>

6. Кацавець Р. С. Судові промови державного обвинувача та адвоката-захисника у кримінальному судочинстві України: правові, етичні, логічні та мовні аспекти: Монографія. К.: ЦУЛ. 2021. 150 с.

7. Козьяков І.М. Прокурор в апеляційному провадженні у кримінальних справах : навч. посібник : рекомендовано МОН України. К. : Алерта, 2010. 148 с.

8. Клопотання прокурора у кримінальному провадженні: наук-практ. посіб. за ред. д-ра юрид. наук, професора Столітнього А. В., канд. юрид. наук, доцента Туркота М. С. вид. 3-с., переробл. та допов. Київ: , 2022. 265 с.

9. Конституційні функції прокуратури України : навч. посіб. за ред. П. М. Каркача. Харків : Право. 2020. 230 с.

10. Крайнікова О. В. Суб'єкти реалізації функції підтримання обвинувачення в суді. *Право і суспільство*. 2016. № 6. Ч. 2. С. 191–195.

11. Крикунов О., Денисова Г. Незмінність прокурора у кримінальному провадженні. *Історико-правовий часопис*. 2020. № 1 (15). С. 95-101. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/18324/1/21.pdf>

12. Кримінальний процесуальний кодекс України: Науково-практичний коментар. Відп. ред.: С.В. Ківалов, С.М. Міщенко, В.Ю. Захарченко. Х.: Одісей, 2013. 1104 с.

45. Курбатова І. Участь прокурора у перегляді судових рішень судом апеляційної інстанції. *Підприємництво, господарство і право** : Щомісячний науково-практичний господарсько-правовий журнал. 2020. № 2. С. 322-326. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2020/2/55.pdf>

46. Лапкін А. В. Закон України «Про прокуратуру». Науково-практичний коментар. Х. : Право, 2015. 680 с.

47. Лапкін А.В. Концептуальні проблеми підтримання публічного обвинувачення в суді прокурором. *Вісник Південного регіонального*

центру Національної академії правових наук України № 21 (2019). С. 124-131.

URL: https://prc.com.ua/wp-content/uploads/2021/01/vprc_2019_21_18.pdf

48. Лапкін А. В. Прокурор у кримінальному провадженні: теоретичні, правові та організаційно-методичні проблеми : монографія. Харків : Право, 2020. 1304 с.

13. Маринів В.І. Недопустимість повороту до гіршого як гарантія свободи апеляційного оскарження судових рішень у кримінальному провадженні. *Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ*. 2013. № 2. С. 114–119

14. Маринів В. Суб'єкти права на апеляційне оскарження у кримінальному судочинстві України. *Вісник прокуратури*. 2012. № 4-5. С. 108-114.

15. Немчинов Є. С. Участь прокурора у кримінальному процесуальному доказуванні під час судового провадження. Дис. ... доктора філософії: 081 «Право». Одеса. 2021. 249 с. <http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/14856/%d0%94%d0%b8%d1%81%d0%b5%d1%80%d1%82%d0%b0%d1%86%d1%96%d1%8f%20%d0%9d%d0%b5%d0%bc%d1%87%d0%b8%d0%bd%d0%be%d0%b2%d0%b0%20%d0%84.%d0%a1.pdf?sequence=5&isAllowed=y>

16. Огляд судової практики об'єднаної палати Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду / упоряд. правове управління (ІІІ) департаменту аналітичної та правової роботи апарату Верховного Суду. К., 2019. 16 с. URL: <http://nsj.gov.ua/files/1563521563%D0%9E%D0%B3%D0%BB%D1%8F%D0%B4%D0%9A%D0%9A%D0%A1%D0%92%D0%A1-%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BE%D0%B1'e%D0%B4%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D0%BEi%D0%BF%D0%B0%D0%BB%D0%B0%D1%82%D0%B8%D0%B7%D0%B2%D0%B8%D1%81%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%BA%D0%B0%D0%BC%D0%B8.pdf>

17. Підтримання прокурором публічного обвинувачення : підруч. / кол. авт. Київ: Національна академія прокуратури України, 2017. 630 с.

18. Подкопаєв С. В. Організація та діяльність прокуратури в Україні : монографія. Харків : Право, 2020. 364 с.

19. Прокуратура України: [Електронне видання] : навч.-метод. посібник / кол. авт.; за ред. Н. М. Бакаянної. Одеса : Фенікс, 2020. 285 с.

URL: <http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/14736/%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%BA%D1%83%D1%80%D0%B0%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B0%20%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D0%B8%D0%BD%D1%8B%20%28%D0%9D%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE->

[%D0%BC%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%29.pdf?sequence=1&isAllowed=y](#)

20. Прокурорське право: навч. посібник / Г. Д. Борейко, О. М. Броневицька, Ю. О. Лісіцина, В. В. Луцик, В. В. Навроцька, І. Р. Серкевич, Б. М. Телефанко; за заг. ред. В. В. Луцика. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 640 с. URL:

https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/2806/1/%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%BA%D1%83%D1%80%D0%BE%D1%80%D0%9F%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BE_25-02-20.pdf

21. Процесуальні документи прокурора у кримінальному провадженні : науково-практичний посібник: у 2 т. Т. 2. Процесуальні документи прокурора у судовому кримінальному провадженні. Київ: Національна академія прокуратури України, 2016. 288 с.

22. Рогатюк І. В. Підтримання прокурором публічного обвинувачення в суді: процесуальна тактика в нестандартних умовах. *Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ*. 2017. № 1 (13). С. 87-98.

23. Ряшко О. В., Кундик Н. В. Сутність та етапи реалізації функції обвинувачення в кримінальному провадженні. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. 2015. № 1. С. 425-428.

24. Сапін О. Апеляційне та касаційне провадження у кримінальних справах у контексті міжнародних стандартів. *Вісник прокуратури*. 2012. № 2. С. 74-75.

25. Сапін О.В. Форма оскарження прокурором судових рішень в апеляційному та касаційному провадженні. *Судова апеляція**. 2011. № 4. С. 46-52.

26. Постанова колегії суддів Третьої судової палати Касаційного кримінального суду Верховного Суду від 14.11.2022 у справі № 640/3693/15-к. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/107441917>.

27. Постанова колегії суддів Другої судової палати Касаційного кримінального суду, що діє у складі Верховного Суду від 23.11.2021 у справі №510/1347/20. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/101584463>

28. Серeda Г.П. Проблемні аспекти участі прокурора у перегляді судових рішень в апеляційному порядку. *Судова апеляція**. 2009. № 3. С. 14-21.

29. Фідря Ю. Підготовка та участь прокурора у розгляді кримінальних справ в апеляційному порядку. *Вісник прокуратури** : Загальнодерж. фахове юрид. вид. 2008. № 6. С. 101-108.

30. Фідря Ю. О. Діяльність прокурора в контрольних стадіях кримінального процесу : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.10. Одеса, 2010. 20 с.

31. Шульган І. І. Окремі аспекти підтримання прокурором публічного обвинувачення. *Юридичний електронний науковий журнал*. 2016. № 6. С. 239. URL: http://lsey.org.ua/6_2016/66.pdf

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПІД ЧАС ПОТОЧНОГО КОНТРОЛЮ

У відповідності до визначених критеріїв поточний контроль з дисципліни «Підтримання прокурором публічного обвинувачення в суді» здійснюється за визначеною силабусом (робочою навчальною програмою) системою.

Успішність на практичних (семінарських) заняттях визначається за рахунок поєднання трьох критеріїв:

- 1) відвідування практичних (семінарських) занять;
- 2) якість відповідей на практичних (семінарських) заняттях;
- 3) активність на практичних (семінарських) заняттях.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Шкала оцінювання національна та ECTS			
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		екзамен	залік
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно	не зараховано
1-34	F		

ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ І ВМІНЬ ЗДОБУВАЧІВ

1. Підтримання публічного обвинувачення в суді прокурором як функція прокуратури і принцип судочинства.
2. Зміст публічного обвинувачення.
3. Історія розвитку публічного обвинувачення.
4. Завдання прокурора - публічного обвинувача.
5. Стадії публічного обвинувачення.
6. Суб'єкти публічного обвинувачення.
7. Порядок призначення публічного обвинувача у кримінальному провадженні.
8. Незалежність публічного обвинувача та її межі.
9. Взаємовідносини публічного обвинувача і професійного судді - головуєчого в судовому засіданні.
10. Принцип верховенства права та законності у кримінальному судовому провадженні.
11. Принцип справедливості а його значення.
12. Презумпція невинуватості і забезпечення доведеності вини та пов'язані з ними принципи.
13. Гарантії захисту особистих прав і свобод у кримінальному судовому провадженні.
14. Забезпечення прав потерпілого у кримінальному судочинстві, а також прав підозрюваного і обвинуваченого на захист.
15. Гласність, відкритість судового провадження та його повне фіксування технічними засобами як принцип судового кримінального провадження.
16. Значення міжнародних рекомендаційних актів у становленні функції підтримання публічного обвинувачення.
17. Основні положення Рекомендації R(2000) 19 Комітету Міністрів держав – членів Ради Європи «Про роль прокуратури в системі кримінального судочинства».
18. Функції прокуратури у державах Європи.
19. Гарантії, надані прокурорам у державах ЄС для виконання їх функцій.
20. Відносини між прокурорами, суддями та поліцією у країнах ЄС.
21. Обов'язки прокурора – публічного обвинувача щодо громадян у країнах ЄС.
22. Вплив стандартів ПАРЕ на розвиток законодавства України про прокуратуру та кримінального процесуального законодавства у частині підтримання публічного обвинувачення.
23. Поняття і значення підготовки прокурора до підтримання публічного обвинувачення для забезпечення його ефективності.

24.Елементи підготовки прокурора до підтримання публічного обвинувачення.

25.Методика конспектування матеріалів кримінального досудового провадження у процесі підготовки до підтримання публічного обвинувачення.

26.Методика підготовки складання плану участі в з'ясуванні обставин справи в процесі судового розгляду.

27.Методика підготовки прокурором – обвинувачем тексту або тез обвинувальної промови.

28.Порядок звернення прокурора до суду з обвинувальним актом, клопотання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру.

29.Відкриття матеріалів досудового розслідування стороні захисту і потерпілому.

30.Порядок підготовки і зміст обвинувального акту.

31.Завдання прокурора, який бере участь у підготовчому провадженні.

32.Форми участі прокурора у підготовчому засіданні суду.

33.Завдання прокурора – учасника розгляду кримінального провадження в суді першої інстанції.

34.Участь прокурора у підготовчій частині судового провадження.

35.Участь прокурора в аналізі доказів в судовому кримінальному провадженні.

36.Участь прокурора у кримінальному судовому провадженні в суді присяжних.

37.Участь прокурора у кримінальному провадженні, яке містить відомості, що становлять державну таємницю.

38.Мотиви та підстави для зміни прокурором обвинувачення в суді.

39.Мотиви та підстави для відмови прокурора від публічного обвинувачення в суді.

40.Мотиви та підстави для висунення додаткового обвинувачення.

41.Погодження питань, пов'язаних зі зміною обвинувачення, відмовою від обвинувачення, висунення додаткового обвинувачення.

42.Підготовка обвинувача до судових дебатів.

43.Загальні вимоги до обвинувальної промови прокурора.

44.Структура обвинувальної промови прокурора.

45.Етика мовленнєвої поведінки та мовний етикет прокурора.

46.Переконливість судової промови.

47.Культура поведінки у суді. Механізм реагування прокурора на незаконні та неетичні дії інших учасників судового процесу.

48.Підтримання публічного обвинувачення у кримінальних провадженнях щодо угод про примирення між потерпілим та

підозрюваним чи обвинуваченим, та про визнання винуватості між прокурором і підозрюваним.

49. Специфіка підтримання публічного обвинувачення в кримінальних провадженнях в формі приватного обвинувачення.

50. Особливості підтримання публічного обвинувачення щодо окремих категорій осіб.

51. Особливості підтримання публічного обвинувачення щодо неповнолітніх.

52. Особливості участі прокурора у розгляді судом клопотань про застосування примусових заходів медичного характеру.

53. Особливості участі прокурора у розгляді кримінальних проступків.

54. Особливості участі прокурора у суді присяжних.

55. Право прокурора на оскарження судових рішень. Підстави для апеляційного оскарження судових рішень прокурором.

56. Роль прокурора при розгляді скарг судом апеляційної інстанції.

57. Підстави і порядок відмови прокурорів від апеляційних скарг, внесення до них змін і доповнень.

58. Суб'єкти участі з боку прокуратури у розгляді скарг в судах апеляційної та касаційної інстанції.

59. Підстави для касаційного оскарження судових рішень, порядок звернення прокурора з касаційною скаргою.

60. Роль прокурора при розгляді скарг судом апеляційної інстанції.

61. Підстави і порядок відмови прокурорів від касаційних скарг, внесення до них змін і доповнень.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПІД ЧАС ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

У відповідності до визначених критеріїв підсумковий контроль здійснюється за визначеною силабусом (робочою навчальною програмою) системою.

Оцінювання на заліку відбувається через опитування здобувачів по заздалегідь підготовленим та доступним для ознайомлення питанням, що групуються у білети з трьох питань у кожному. Для можливості претендувати на найвищий бал, здобувач вищої освіти зобов'язаний відповісти на всі три питання. При оцінці відповіді враховуються такі показники: володіння матеріалом, розуміння проблеми та її зв'язку із іншими проблемами, повнота та якість аргументації, здатність пояснити окремі аспекти проблеми. Залік може проводитися в усній або письмовій формі.

Елемент оцінювання	Вага елемента оцінювання (балів)
Здобувач виявив високу теоретичну підготовку, вміння аналізувати додаткову літературу, логічно та послідовно викладати фактичний матеріал, робити висновки. У процесі виконання практичної роботи чи аналізу поставлених завдань здобувач показав вміння планувати, ставити та інтерпретувати отримані результати відповідно до досягнень науки. Представив опубліковані есе або наукову статтю за вивченим матеріалом. Продемонстроване знання правил, методик та алгоритмів застосування необхідної нормативно-правової бази при розв'язуванні практичних завдань та ситуацій; відповідь відрізняється точністю формулювань, логікою, акуратністю, грамотністю писемної мови, достатнім є рівень узагальненості та спеціалізації знань.	90-100
Здобувач виявив високий рівень теоретичних знань програмного матеріалу, вміння послідовно його викласти та застосувати засвоєні знання у процесі постановки і виконання практичної роботи, але допускає невеликі помилки у проведенні розрахунків, несуттєві неточності у відповідях. Представив проекти есе або наукової статті за	82-89

вивченим матеріалом. При відповіді на питання допущені незначні помилки в трактуванні, наявні лише часткові посилання на норми відповідного нормативно-правового акту.	
Здобувач розкривав згідно з програмою дисципліни зміст питань білету; формулював висновки з окремих питань. При відповіді наявні певні помилки і є лише часткові посилання та поясненням норм відповідного нормативно-правового акту; здобувач знайомий зі змістом нормативно-правових актів за темою питання, намагається застосовувати їх норми до конкретних ситуацій, але без урахування особливостей застосування їх норм та норм інших нормативно-правових актів	75-81
Здобувач в основному вірно висвітлив питання, але допускає суттєві і показує задовільні знання теоретичного матеріалу. При відповіді допускає неточності у нормах законодавства та теоретичних обґрунтуваннях, звідки простежується хибна логіка подальших висновків. Здобувач знайомий зі змістом деяких нормативно-правових актів за темою питання, проте не має навичок до застосування їх норм до конкретних ситуацій.	64-74
Здобувач відповідав на окремі питання білету; недостатньо використовував додаткову літературу. Відповідь Кейс розв'язаний фрагментарно, надана відповідь фрагментарна, або не стосується конкретного питання і носить загальний характер; здобувач мало знайомий зі змістом нормативно-правових актів за описаною ситуацією.	60-63
Здобувач поверхнево розкривав зміст питань білету, допускав суттєві помилки під час усних та письмових відповідей; поверхнево ознайомився з рекомендованою літературою; будував свою відповідь на звичайному повторенні навчального матеріалу без його осмислення, тестування. Відповідь на питання не відповідає суті поставленого запитання; здобувач не знайомий зі змістом нормативно-правових актів за темою питання.	35-59
Здобувач виявив поверхневі, фрагментарні знання з теоретичного курсу дисципліни та фактичне невміння застосувати його на практиці. Відповідь зовсім не розкриває поставленого питання.	1-34

Здобувач не знає нормативно-правових актів за темою питання.	
--	--

ФОРМИ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ: АТЕСТАЦІЯ, ЗАЛІК

Здобувача вищої освіти вважають допущеним до семестрового заліку лише за умови виконання всіх видів робіт, передбачених планом нормативної дисципліни.

Критерії виставлення оцінок по національній шкалі балів

Контроль знань з курсу «Підтримання прокурором публічного обвинувачення в суді» здійснюється протягом семестру здебільшого під час семінарських занять та виконання індивідуальних завдань і самостійних завдань, написання та захисту рефератів, підготовки доповідей.

Наприкінці семестру здобувачі вищої освіти денної форми навчання складають залік в усній або письмовій формі.

Поточний і підсумковий контроль успішності та якості підготовки здобувачів оцінюється за наступною шкалою.

На оцінку «відмінно» (А) - заслуговує повна, правильна і точна відповідь здобувача на всі питання, які зазначені у білеті, затвердженому на засіданні кафедри. Відповідь здобувача свідчить про те, що він в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, термінами, може чітко висловлювати свою думку. При виставленні відмінної оцінки може враховуватися активна участь здобувача у науково-дослідницькій роботі академії.

На оцінку «добре» (В, С) - заслуговує повна і правильна відповідь, яка вказує на те, що здобувач взагалі володіє навчальним матеріалом, термінами, може висловити свою думку робити логічні висновки, але його знання, в основному, базуються на матеріалах підручника або навчального посібнику. Окрім того, він не дає повних відповідей на одне питання, зазначене у білеті.

На оцінку «задовільно» (D, E) - заслуговує правильна, але неповна відповідь, яка свідчить про те, що здобувач вивчав матеріал, але не може логічно та повно висловити свою думку або не може відповісти на одне питання білета.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН З ВИКЛАДЕННЯ ТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	4
ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	6

НАВЧАЛЬНИЙ КОНТЕНТ

ТЕМА 1. ПОНЯТТЯ І РОЛЬ ПУБЛІЧНОГО ОБВИНУВАЧЕННЯ ЯК ФУНКЦІЇ ПРОКУРАТУРИ. СТАТУС ПРОКУРОРА-ПУБЛІЧНОГО ОБВИНУВАЧА.....	10
ТЕМА 2. ПРИНЦИПИ, НА ЯКИХ ҐРУНТУЄТЬСЯ ДІЯЛЬНІСТЬ ПРОКУРОРА ПО ПІДТРИМАННЮ ПУБЛІЧНОГО ОБВИНУВАЧЕННЯ...	16
ТЕМА 3. МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ СТОСОВНО РОЛІ ПРОКУРАТУРИ ТА ЇХ ЗАКРІПЛЕННЯ У НАЦІОНАЛЬНОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ.....	
ТЕМА 4. ТАКТИКА І МЕТОДИКА ПІДГОТОВКИ ПРОКУРОРА ДО ПІДТРИМАННЯ ПУБЛІЧНОГО ОБВИНУВАЧЕННЯ В СУДІ	26
ТЕМА 5. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ АСПЕКТ ІНІЦІЮВАННЯ ПРОКУРОРОМ ПУБЛІЧНОГО ОБВИНУВАЧЕННЯ. УЧАСТЬ ПРОКУРОРА У ПІДГОТОВЧОМУ СУДОВОМУ ЗАСІДАННІ.....	31
ТЕМА 6. ПРОКУРОР У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ В СУДІ ПЕРШОЇ ІНСТАНЦІЇ: ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ ТА ПРАКТИЧНИЙ АСПЕКТ..	36
ТЕМА 7. МОТИВИ ТА ПІДСТАВИ ЗМІНИ ПРОКУРОРОМ ОБВИНУВАЧЕННЯ В СУДІ, ВІДМОВА ВІД ОБВИНУВАЧЕННЯ, ВИСУНЕННЯ ДОДАТКОВОГО ОБВИНУВАЧЕННЯ.....	42
ТЕМА 8. ОБВИНУВАЛЬНА ПРОМОВА ПРОКУРОРА ТА ЇЇ ЗНАЧЕННЯ. УЧАСТЬ ПРОКУРОРА У СУДОВИХ ДЕБАТАХ	45
ТЕМА 9. ТАКТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПІДТРИМАННЯ ПРОКУРОРОМ ПУБЛІЧНОГО ОБВИНУВАЧЕННЯ В РІЗНИХ КАТЕГОРІЯХ СПРАВ.....	50
ТЕМА 10. РОЛЬ ПРОКУРОРА ПРИ ПІДТРИМАННІ ПУБЛІЧНОГО ОБВИНУВАЧЕННЯ В СУДІ АПЕЛЯЦІЙНОЇ ТА КАСАЦІЙНОЇ ІНСТАНЦІЇ.....	55
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПІД ЧАС ПОТОЧНОГО КОНТРОЛЮ.....	62
ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ І ВМІНЬ ЗДОБУВАЧІВ.....	63
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПІД ЧАС ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ.....	66
ФОРМИ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ: АТЕСТАЦІЯ, ЗАЛІК.....	68

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

ПІДТРИМАННЯ ПРОКУРОРОМ ПУБЛІЧНОГО ОБВИНУВАЧЕННЯ В СУДІ

Методичні вказівки

*Для здобувачів вищої освіти другого рівня
за спеціальністю 081 «Право»
Національного університету «Одеська юридична академія»*

Електронне видання

В авторській редакції

Укладач – Ірина КІСЛИЦИНА

Формат 60x84/16. Ум-друк. арк. 2,1.

Видавець ПП «Фенікс»
(Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 1044 від 17.09.02).
Україна, м. Одеса, 65009, вул. Зоопаркова, 25.
e-mail: fenix-izd@ukr.net